ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 26ης Οκτωβρίου 1999

για τις εθνικές διατάξεις που κοινοποιήθηκαν από το Βασίλειο των Κάτω Χωρών σχετικά με τους περιορισμούς στην εμπορία και τη χρήση κρεοσώτου

[κοινοποιηθείσα από τον αριθμό Ε(1999) 3424]

(Το κείμενο στην ολλανδική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(1999/832/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 95 παράγραφος 6,

Εκτιμώντας ότι:

I. ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1. Κοινοτική νομοθεσία: οδηγία 94/60/ΕΚ

(1) Η οδηγία 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1976, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσεως μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 1999/77/ΕΚ της Επιτροπής [2], προβλέπει την απαγόρευση και τον περιορισμό της χρήσης ορισμένων επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων. Η οδηγία 76/769/ΕΟΚ τροποποιείται τακτικά ώστε να περιλαμβάνονται στο παράρτημά της και άλλες ουσίες που είναι επικίνδυνες για τον άνθρωπο και το περιβάλλον.

(2) Η οδηγία 94/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [3] που τροποποιεί για δέκατη τέταρτη φορά την οδηγία 76/769/ΕΟΚ, εναρμονίζει μεταξύ άλλων τη χρήση και την κυκλοφορία στην αγορά του κρεοσώτου και άλλων παρόμοιων αποσταγμάτων λιθανθρακόπισσας, καθώς και παρασκευασμάτων που τα περιέχουν, θέτοντας όρια στην περιεκτικότητά τους σε ένα συγκεκριμένο συστατικό, το βενζο[α]πυρένιο, στο εξής αναφερόμενο ως B[a]P, και σε υδατοεκχυλίσιμες φαινόλες όταν χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία ξύλου (σημείο 32 του παραρτήματος της οδηγίας 94/60/ΕΚ). Η μέγιστη συγκέντρωση για το B[a]P καθορίζεται στα 50 ppm (= 0,005 %) κατά βάρος ενώ η μέγιστη συγκέντρωση για τις υδατοεκχυλίσιμες φαινόλες καθορίζεται στο 3 % (= 30 g/kg) κατά βάρος. Ξύλα επεξεργασμένα με κρεόσωτο ή παρασκευάσματα που περιέχουν κρεόσωτο και που δεν ανταποκρίνονται στα όρια αυτά δεν μπορούν να διατίθενται στην αγορά.

(3) Εντούτοις, κατά παρέκκλιση, η οδηγία επιτρέπει τη χρήση κρεοσώτου και παρασκευασμάτων που περιέχουν κρεόσωτο με περιεκτικότητα σε B[a]P μέχρι 500 ppm (= 0,05 %) κατά βάρος και σε υδατοεκχυλίσιμες φαινόλες μέχρι 30 g/kg για την επεξεργασία ξύλου σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις. Τα προϊόντα αυτά δεν μπορούν να πωλούνται στο ευρύ κοινό και οι περιέκτες τους πρέπει να φέρουν επισήμανση με την ένδειξη «Αποκλειστικά για χρήση σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις». Ξύλα επεξεργασμένα με τον τρόπο αυτό και διατιθέμενα στην αγορά για πρώτη φορά μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνον σε βιομηχανικές και επαγγελματικές εφαρμογές, εκτός από ορισμένες περιπτώσεις όπου η χρήση τους αποκλείεται, π.χ. μέσα σε κτίρια, σε επαφή με προϊόντα που προορίζονται για ανθρώπινη ή ζωική κατανάλωση, σε παιδικές χαρές και σε άλλους εξωτερικούς χώρους δημόσιας ψυχαγωγίας ή όπου υπάρχει κίνδυνος για επαφή με το δέρμα. Παλιά επεξεργασμένα ξύλα που διατίθενται για δεύτερη φορά στην αγορά μπορούν να χρησιμοποιηθούν άσχετα με τον χρησιμοποιηθέντα τύπο κρεοσώτου, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω.

2. Εθνικές διατάξεις: Ο νόμος για τις υπό έλεγχο ουσίες και η απόφαση SIVEB

(4) Το ολλανδικό νομικό σύστημα σχετικά με το κρεόσωτο αντιπροσωπεύεται από τον νόμο για τις υπό έλεγχο ουσίες του 1962 [4] και την κατ' εφαρμογή του νόμου εκδοθείσα απόφαση για τη σύσταση, ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των υπό έλεγχο ουσιών, που εκδόθηκε στις 22 Φεβρουαρίου 1980 (στο εξής αναφερόμενη ως απόφαση SIVEB [5] με τις μετέπειτα τροποποιήσεις της. Η νομοθεσία προβλέπει γενική απαγόρευση σε συνδυασμό με σύστημα εγκρίσεως σε μεμονωμένη βάση.

(5) Ο νόμος για τις υπό έλεγχο ουσίες καλύπτει ουσίες γεωργικής ή μη χρήσεως [άρθρο 1 σημείο 1.f)], των οποίων η προσφορά, η κατοχή, η αποθεματοποίηση, η εμπορία ή η

[1] ΕΕ L 262 της 27.9.1976, σ. 201.
[2] ΕΕ L 207 της 6.8.1999, σ. 18.
[3] ΕΕ L 365 της 31.12.1994, σ. 1.
[4] Όπως τροποποιήθηκε από το νόμο της 15 Δεκεμβρίου 1994, Επίσημη Εφημερίδα των Κάτω Χωρών 1995, αριθ. 4.
[5] Επίσημη Εφημερίδα των Κάτω Χωρών της 29 Φεβρουαρίου 1980, αριθ. 43.

χρήση τους στην Ολλανδία επιτρέπεται μόνον με έγκριση σύμφωνα με το νόμο (άρθρο 2 σημείο 1). Το άρθρο 3 παράγραφος 1 καθορίζει τους γενικούς όρους που πρέπει να πληροί μια υπό έλεγχο ουσία για να πάρει άδεια (μεταξύ άλλων, να μην έχει επιβλαβή αποτελέσματα στην ανθρώπινη υγεία και στα χερσαία ύδατα, ούτε μη αποδεκτά αποτελέσματα για το περιβάλλον.

(6) Με βάση το νόμο για τις υπό έλεγχο ουσίες, η απόφαση SIVEB (που είναι υπουργική απόφαση), προβλέπει τις αποδεκτές συγκεντρώσεις δραστικών ουσιών στις υπό έλεγχο ουσίες. Η απόφαση αυτή αποτελεί τη βάση για την παροχή εγκρίσεων (αδειών) από τον αρμόδιο υπουργό για χρήση των υπό έλεγχο ουσιών που εμπίπτουν στο νόμο για τις υπό έλεγχο ουσίες. Η τροποποίηση της 12ης Μαρτίου 1992 της απόφασης SIVEB ([6]), που άρχισε να ισχύει στις 18 Μαρτίου 1992, προβλέπει ως μέγιστη συγκέντρωση τα 50 ppm B[a]P κατά βάρος carbolineum και κρεοσώτου που αποτελείται από ένα ή περισσότερα αποστάγματα λιθανθρακόπισσας κατά την έννοια της οδηγίας και συγκέντρωση υδατοδιαλυτών φαινολών κάτω των 30 g/kg για όλες τις χρήσεις και εφαρμογές, χωρίς να προβλέπεται ειδικότερη εξαίρεση για την επεξεργασία ξύλου σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις.

(7) Η ολλανδική κυβέρνηση κοινοποίησε ορισμένα παραδείγματα επιμέρους εγκρίσεων για περιπτώσεις κρεοσώτου και carbolineum, που προβλέπουν ορισμένες εξαιρέσεις στη χρήση τους ή που καθορίζουν τη μόνη επιτρεπτή χρήση. Οι εγκρίσεις αυτές έχουν, σύμφωνα με την ολλανδική κυβέρνηση, νομική ισχύ ισοδύναμη με εκείνη ενός γενικού καταστατικού διατάγματος, εφόσον σε όλες τις παρόμοιες περιπτώσεις επιβάλλονται οι ίδιοι όροι. Για ορισμένες χρήσεις, όπως π.χ. σε παιχνίδια, μέσα σε κτίρια, σε επαφή με τρόφιμα ή σε θερμοκήπια, οι εγκρίσεις προβλέπουν ολική απαγόρευση της χρήσης κρεοσώτου. Το κρεόσωτο μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνον σε ειδικές βιομηχανικές εγκαταστάσεις με χρήση ειδικής τεχνικής (κενό/πίεση).

3. **Σύγκριση μεταξύ εθνικών διατάξεων και διατάξεων της οδηγίας 94/60/ΕΚ**

(8) Στον πίνακα 1 εμφαίνονται λεπτομερώς οι διαφορές μεταξύ των περιορισμών χρήσεως κρεοσώτου όσον αφορά την περιεκτικότητα σε B[a]P που επιβάλλονται από την οδηγία 94/60/ΕΚ και το ολλανδικό νομικό σύστημα.

(9) Συνοπτικά, οι ολλανδικές διατάξεις είναι πιο περιοριστικές από ορισμένες πλευρές:

— δεν επιτρέπεται περιεκτικότητα κρεοσώτου σε B[a]P της τάξεως των 50 έως 500 ppm για χρήση σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις,

— η συντήρηση του ξύλου πρέπει να γίνεται με μια συγκεκριμένη τεχνική (πίεση/κενό) σε ειδικές εγκαταστάσεις,

— σε ορισμένες περιπτώσεις, αποκλείεται η χρήση κρεοσώτου για τη συντήρηση του ξύλου, έστω κι αν η περιεκτικότητά του σε B[a]P είναι κάτω των 50 ppm.

Πίνακας 1

Σύγκριση μεταξύ της οδηγίας 94/60/ΕΚ και των ολλανδικών κανονισμών

	Οδηγία 94/60/ΕΚ του Συμβουλίου	Απόφαση SIVEB
B[a]P < 50 ppm	Δεν υπάρχουν περιορισμοί στην πώληση ή χρήση κρεοσώτου ή νεοεπεξεργασμένων ξύλων	Carbolineum: Χωρίς περιορισμούς στην πώληση. Ιδιωτική χρήση μόνον για την επεξεργασία ξύλου. Ρητοί περιορισμοί στη χρήση επεξεργασμένων ξύλων. Δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί: — σε παιχνίδια — μέσα σε κτίρια (που χρησιμοποιούνται από ανθρώπους ή ζώα) — σε χώρους αποθήκευσης τροφίμων — σε θερμοκήπια ή σέρρες

([6]) Επίσημη Εφημερίδα των Κάτω Χωρών της 17 Μαρτίου 1992, αριθ. 54.

	Οδηγία 94/60/ΕΚ του Συμβουλίου	Απόφαση SIVEB
B[a]P < 50 ppm *(συνέχεια)*		Κρεόσωτο: Επιτρέπεται μόνο για βιομηχανική χρήση σε ειδικές εγκαταστάσεις για την επεξεργασία ξύλου με τη μέθοδο του κενού/πίεσης για: — σιδηροδρομικές τραβέρσες — ηλεκτρικούς και τηλεφωνικούς στύλους — εκσκαπτικές, οδικές και υδρονομικές εργασίες — περιφράξεις
B[a]P της τάξης των 50-500 ppm	Περιορισμοί στην πώληση κρεοσώτου: — απαγόρευση πώλησης σε ιδιώτες — χρήση επιτρεπόμενη μόνο σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις. — Ελάχιστο μέγεθος βαρελιού 200 l. Απαίτηση ειδικής επισήμανσης Ξύλα επεξεργασμένα με κρεόσωτο μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για επαγγελματικές και βιομηχανικές εφαρμογές: — σιδηροδρόμους — ηλεκτρικούς στύλους — περιφράξεις — υδρονομικές εργασίες Ρητοί περιορισμοί σε επεξεργασμένα ξύλα. Δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν: — μέσα σε κτίρια — σε επαφή με τρόφιμα — για περιέκτες για καλλιεργητικούς σκοπούς — σε παιδικές χαρές ή άλλους χώρους όπου υπάρχει κίνδυνος επαφής με το δέρμα	Ολική απαγόρευση πώλησης και χρήσης κρεοσώτου και επεξεργασμένων προϊόντων.
B[a]P > 500 ppm	Ολική απαγόρευση πώλησης και χρήσης κρεοσώτου και επεξεργασμένων προϊόντων	Ολική απαγόρευση πώλησης και χρήσης κρεοσώτου και επεξεργασμένων προϊόντων
Παλιά επεξεργασμένα ξύλα	Ελεγχόμενη χρήση όσον αφορά ξύλα επεξεργασμένα με κρεόσωτο που περιέχουν B[a]P μεταξύ 50 και 500 ppm	Δεν υπάρχουν άλλοι κανονισμοί πέραν εκείνων για νεοεπεξεργασμένα ξύλα

II. **ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ**

(10) Η οδηγία 94/60/ΕΚ εγκρίθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 1994. Η Ολλανδία υπέβαλε την ακόλουθη δήλωση στα πρακτικά του Συμβουλίου: «Η Ολλανδία ψηφίζει κατά της προτεινόμενης οδηγίας για τη 14η τροποποίηση της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ, επειδή δεν συμβαδίζει όσον αφορά το "κρεόσωτο" με τη βασική αρχή της συνθήκης ΕΚ, ότι πρέπει να επιτυγχάνεται υψηλό επίπεδο προστασίας για το περιβάλλον και τη δημόσια υγεία. Η Ολλανδία διατηρεί συνεπώς το δικαίωμα, με προσφυγή στο άρθρο 100α παράγραφος 4 της συνθήκης ΕΚ, να υιοθετήσει εθνικές διατάξεις στον τομέα του κρεοσώτου που δικαιολογούνται από τους βασικούς λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 36 ή σχετίζονται με την προστασία των εργασιακών συνθηκών ή του περιβάλλοντος.»

(11) Η οδηγία έπρεπε να ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία των κρατών μελών το αργότερο ένα χρόνο από την έκδοση της, δηλαδή μέχρι τις 20 Δεκεμβρίου 1995 (άρθρο 2 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο) ενώ οι εθνικές διατάξεις έπρεπε να εφαρμοστούν από τις 20 Ιουνίου 1996 (άρθρο 2 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο).

(12) Σε επιστολή της με ημερομηνία 9 Μαρτίου 1995, η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ολλανδίας ενημέρωσε την Επιτροπή ότι η Ολλανδία έκρινε αναγκαίο να διατηρήσει, σύμφωνα με το πρότερο άρθρο 100α παράγραφος 4 της συνθήκης ΕΚ, τις εθνικές νομικές διατάξεις που περιείχοντο στο νόμο για τις υπό έλεγχο ουσίες του 1962 ([7]) και στην «απόφαση SIVEB» με τις μεταγενέστερες τροποποιήσεις της, που προβλέπουν αυστηρότερα μέτρα για τη χρήση του κρεοσώτου, συμβάλλοντας έτσι περαιτέρω στην προστασία της δημόσιας υγείας, του εργασιακού περιβάλλοντος και του περιβάλλοντος σε σχέση με τη συμβολή που προσφέρει η ακριβής εφαρμογή της οδηγίας.

(13) Η Επιτροπή, σε επιστολή της με ημερομηνία 21 Ιουνίου 1995, ζήτησε τη γνώμη των υπόλοιπων κρατών μελών όσον αφορά το ολλανδικό αίτημα για διατήρηση αυστηρότερων διατάξεων για το κρεόσωτο. Απάντησαν επτά κράτη μέλη. Η Αυστρία, η Δανία, η Φινλανδία, η Γερμανία και η Σουηδία υπεστήριξαν το ολλανδικό αίτημα, ενώ η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο τάχθηκαν ενάντια.

(14) Η εκτίμηση της *Αυστρίας* όσον αφορά την ολλανδική θέση είναι ότι το υψηλότερο επίπεδο προστασίας που προσφέρεται από τις εθνικές διατάξεις είναι αναγκαίο για την προστασία του περιβάλλοντος στην Ολλανδία, δεδομένου ότι γίνεται χρήση μεγάλων ποσοτήτων ξυλείας διαποτισμένης με κρεόσωτο σε προστατευτικά έργα στην ακτογραμμή και σε άλλες εγκαταστάσεις, καθώς και σε πλοία και γάστρες πλοίων. Ο ρυθμός απόπλυσης είναι ιδιαίτερα υψηλός λόγω της συνεχούς επαφής με το αλμυρό νερό, ενώ η συσσώρευση στην ιλύ δημιουργεί σημαντικούς κινδύνους για τις παράκτιες κοινότητες. Η μαζική ρύπανση των ολλανδικών υδάτων και των κλινών τους με πολυκυκλικούς αρωματικούς υδρογονάνθρακες (PAH) μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με τη μείωση της μέγιστης επιτρεπτής συγκέντρωσης B[a]P στο κρεόσωτο σε οικολογικώς αποδεκτά επίπεδα. Η Αυστρία έχει την άποψη ότι οι αυστηρότερες διατάξεις δεν μπορούν κατά κανένα τρόπο να θεωρηθούν ως αυθαίρετη διάκριση ή συγκεκαλυμμένο εμπόδιο στο εμπόριο και, επομένως, δικαιολογείται η παραπομπή στο πρότερο άρθρο 100α παράγραφος 4.

(15) Η *Σουηδία* τονίζει το γεγονός ότι το κρεόσωτο είναι μείγμα μερικών εκατοντάδων ουσιών στις οποίες περιλαμβάνονται και πολυκυκλικές αρωματικές ουσίες. Πολλές από αυτές, σε πειράματα που έγιναν σε ζώα, αποδείχθηκαν μεταλλαξιογόνοι ή καρκινογόνοι. Το κρεόσωτο είναι λίαν τοξικό σε υδρόβιους οργανισμούς και οι περισσότερες από τις περιεχόμενες ουσίες είναι βιοσυσσωρευόμενες. Το κρεόσωτο ερεθίζει ζωηρά το δέρμα και προκαλεί, σε συνδυασμό με το ηλιακό φως, φωτοαλλεργικές αντιδράσεις, όπως φλύκταινες και σοβαρά εκζέματα. Προς το παρόν, σύμφωνα με τη Σουηδία, δεν υπάρχουν επιστημονικές αποδείξεις ότι η χρήση κρεοσώτου με επίπεδα B[a]P χαμηλότερα από τα 50 ppm ή ξύλων επεξεργασμένων με τέτοιες ουσίες, είναι ασφαλής για τους καταναλωτές ή το περιβάλλον.

(16) Η *Δανία* συμφωνεί με την Ολλανδία ότι το κρεόσωτο είναι λίαν επικίνδυνη ουσία για τους ανθρώπους και το περιβάλλον. Η χρήση της ουσίας θα πρέπει, συνεπώς, να περιοριστεί όσο είναι δυνατόν και, κατά προτίμηση, να απαγορευτεί.

(17) Προς υποστήριξη των ολλανδικών απόψεων, η *Γερμανία* αναφέρεται στο δικό της αίτημα βάσει του πρότερου άρθρου 100α παράγραφος 4.

(18) Η *Φινλανδία* εκφράζει τη γνώμη ότι στην προκειμένη περίπτωση πληρούνται οι όροι που προβλέπονται στο πρότερο άρθρο 100α παράγραφος 4 και ότι η Επιτροπή θα πρέπει να επικυρώσει τις ολλανδικές εθνικές διατάξεις.

(19) Τουναντίον, η *Ιρλανδία* θεωρεί ότι το αίτημα δεν βασίζεται σε νέα επιστημονικά στοιχεία. Η Ιρλανδία δεν βλέπει συνεπώς το λόγο παρέκκλισης από το συμφωνηθέν διπλό πρότυπο των 50 ppm της οδηγίας 94/60/ΕΚ ούτε εισαγωγής ελέγχων στη χρήση ξύλων επεξεργασμένων με αποστάγματα λιθανθρακόπισσας που περιέχουν λιγότερο από 50 ppm B[a]P.

(20) Το *Ηνωμένο Βασίλειο* ισχυρίζεται ότι το ολλανδικό αίτημα δεν αντικατοπτρίζει τον τρόπο εκείνο της εκτίμησης κινδύνων που είναι ευρέως σήμερα αποδεκτός στην αξιολόγηση των χημικών ουσιών εν γένει και, ιδιαίτερα, των βιοκτόνων. Μέμφεται το ολλανδικό αίτημα ότι αναφέρεται μόνον στους κινδύνους και δεν περιλαμβάνει οποιαδήποτε τοξικολογικά και άλλα στοιχεία, ακολουθούμενα από εκτίμηση κινδύνων επιτρεπομένων χρήσεων. Το Ηνωμένο Βασίλειο αναφέρει ότι τα επιχειρήματα που προβάλλονται από την Ολλανδία έχουν ήδη προβληθεί και απορριφθεί στα

([7]) Όπως τροποποιήθηκε από το νόμο της 15 Δεκεμβρίου 1994, Επίσημη Εφημερίδα των Κάτω Χωρών 1995, αριθ. 4.

πλαίσια της ομάδας εργασίας του Συμβουλίου κατά τη διάρκεια των συζητήσεων επί της οδηγίας. Το Ηνωμένο Βασίλειο παρατηρεί επίσης ότι απαιτείται πληρέστερη κατάδειξη των επιστημονικών λόγων που δικαιολογούν το αίτημα, πριν να μπορέσει να γίνει αποδεκτή η παρέκκλιση. Όσον αφορά το γονιδιοτοξικό μηχανισμό που προκαλεί υποθετικά το κρεόσωτο, το Ηνωμένο Βασίλειο ισχυρίζεται ότι η Ολλανδία δεν μπορεί να παράσχει οποιαδήποτε πειστική απόδειξη.

(21) Την 1η Μαΐου 1999, άρχισε να ισχύει η συνθήκη του Άμστερνταμ που υπογράφτηκε στο Άμστερνταμ στις 2 Οκτωβρίου 1997 και τροποποιεί τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις συνθήκες για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ορισμένες σχετικές πράξεις. Σε επιστολή της με ημερομηνία 24 Αυγούστου 1999, η Γενική Γραμματεία της Επιτροπής πληροφόρησε τις ολλανδικές αρχές ότι η κοινοποίησή τους σχετικά με τη διάθεση στην αγορά και χρήση κρεοσώτου θα εξεταστεί στα πλαίσια των νέων διατάξεων της συνθήκης.

III. **ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

1. **Εφαρμοστέοι κανόνες**

(22) Η συνθήκη του Άμστερνταμ τροποποίησε θεμελιωδώς τις διατάξεις του πρότερου άρθρου 100α της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αντικαθιστώντας τις παραγράφους 3, 4 και 5 του άρθρου αυτού με οκτώ νέες παραγράφους που αριθμούνται από το 3 έως το 10. Λόγω της νέας αρίθμησης όλων των άρθρων, το τροποποιημένο άρθρο έγινε άρθρο 95 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

(23) Η συνθήκη του Άμστερνταμ δεν περιλαμβάνει ειδικές μεταβατικές διατάξεις για τους κανόνες που εφαρμόζονται στις κοινοποιήσεις που έχουν γίνει πριν από τη χρονική στιγμή έναρξης ισχύος της εν λόγω συνθήκης, όπως είναι η περίπτωση της ολλανδικής κοινοποίησης, που αποτελεί αντικείμενο της παρούσας απόφασης.

(24) Λόγω της απουσίας ειδικών διατάξεων για παράταση της εφαρμογής τους, οι παλιές διατάξεις του άρθρου 100α παράγραφος 4 της συνθήκης ΕΚ θεωρούνται ότι παύουν να ισχύουν από την ημέρα έναρξης ισχύος των νέων διατάξεων (1η Μαΐου 1999). Αντιθέτως, οι νέες διατάξεις της συνθήκης εφαρμόζονται αμέσως από αυτή την ημερομηνία στην εξέταση αυτής της κοινοποίησης.

2. **Εξέταση της δυνατότητας αποδοχής**

(25) Η κοινοποίηση που υποβλήθηκε από τις ολλανδικές αρχές αποσκοπεί στη λήψη εγκρίσεως για τη διατήρηση εθνικών διατάξεων που είναι ασύμβατες με την οδηγία 94/60/ΕΚ, οδηγία που αποτελεί μέτρο εναρμόνισης που υιοθετήθηκε με βάση το πρότερο άρθρο 100α (νυν άρθρο 95) της συνθήκης ΕΚ.

(26) Το άρθρο 95 παράγραφος 4 της συνθήκης αναφέρει τα εξής: «Όταν, αφού το Συμβούλιο ή η Επιτροπή θεσπίσουν ένα μέτρο εναρμόνισης, ένα κράτος μέλος θεωρεί αναγκαίο να διατηρήσει εθνικές διατάξεις που δικαιολογούνται από τις επιτακτικές ανάγκες που προβλέπονται στο άρθρο 30 ή διατάξεις σχετικές με την προστασία του περιβάλλοντος ή του χώρου εργασίας, τις κοινοποιεί στην Επιτροπή, καθώς και τους λόγους διατήρησής τους.»

(27) Η οδηγία 94/60/ΕΚ εγκρίθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 1994. Η οδηγία έπρεπε να μεταφερθεί από τα κράτη μέλη μέχρι τις 20 Δεκεμβρίου 1995 και να τεθεί σε εφαρμογή μέχρι τις 20 Ιουνίου 1996. Η Ολλανδία κοινοποίησε τις εθνικές της διατάξεις που σκόπευε να κρατήσει στις 9 Μαρτίου 1995, κατά συνέπεια πριν από την ημερομηνία που προβλεπόταν για την εφαρμογή των εθνικών διατάξεων μεταφοράς της οδηγίας.

(28) Οι υπόψη ολλανδικές διατάξεις, συγκεκριμένα η σχετική τροποποίηση της απόφασης Siveb, υιοθετήθηκαν στις 12 Μαρτίου 1992, συνεπώς πριν από την έκδοση της οδηγίας 94/60/ΕΚ (20 Δεκεμβρίου 1994).

(29) Είναι συνεπώς απόλυτα αιτιολογημένο το να θεωρηθεί ότι στην περίπτωση αυτή πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 95 παράγραφος 4 της συνθήκης, σύμφωνα με τις οποίες οι κοινοποιούμενες εθνικές διατάξεις, για τις οποίες ένα κράτος μέλος επιθυμεί να λάβει έγκριση διατήρησής τους μετά την ημερομηνία μεταφοράς ενός κοινοτικού μέτρου εναρμόνισης, πρέπει να έχουν υιοθετηθεί πριν από την υιοθέτηση αυτού του μέτρου εναρμόνισης.

(30) Βάσει των προαναφερθέντων, η Επιτροπή κρίνει ότι η αίτηση του Βασιλείου της Ολλανδίας για παρέκκλιση από την οδηγία 94/60/ΕΚ που κοινοποιήθηκε στις 9 Μαρτίου 1995 βάσει του πρότερου άρθρου 100α παράγραφος 4 είναι αποδεκτή βάσει του άρθρου 95 παράγραφος 4 της συνθήκης ΕΚ.

3. **Αξιολόγηση του αιτήματος**

(31) Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 95 της συνθήκης, η Επιτροπή πρέπει να διασφαλίζει ότι πληρούνται όλοι οι όροι που παρέχουν τη δυνατότητα σε ένα κράτος μέλος να εκμεταλλευτεί τις δυνατότητες παρέκκλισης που προσφέρονται από αυτό το άρθρο. Η Επιτροπή πρέπει, ιδιαίτερα, να ελέγχει αν οι διατάξεις που κοινοποιούνται από το κράτος μέλος αιτιολογούνται από τις επιτακτικές ανάγκες προστασίας που αναφέρονται στο άρθρο 30 ή ανάγκες που έχουν σχέση με το περιβάλλον ή το χώρο εργασίας. Επιπλέον, η Επιτροπή πρέπει να ελέγχει, στην περίπτωση που κρίνει

αιτιολογημένα αυτά τα μέτρα, αν τα μέτρα αυτά συνιστούν ή όχι μέτρο αυθαίρετης διάκρισης ή συγκεκαλυμμένου περιορισμού στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και αν συνιστούν ή όχι εμπόδιο στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς (άρθρο 95 παράγραφος 6).

(32) Οι ολλανδικές αρχές στηρίζουν το αίτημά τους στην ανάγκη προστασίας της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος. Για να τεκμηριώσει το αίτημά της για παρέκκλιση από την οδηγία 94/60/ΕΚ η ολλανδική κυβέρνηση υπέβαλε μελέτη που έγινε για λογαριασμό του Υπουργείου Οικισμού, Χωροταξίας και Περιβάλλοντος ([8]). Στη μελέτη γίνεται κυρίως μια επισκόπηση της χρήσης του κρεοσώτου στην Ολλανδία και των επιπτώσεών της στο περιβάλλον και την υγεία. Εξετάζει την προέλευση, τις διαδρομές και την απόθεση των πολυκυκλικών αρωματικών υδρογονανθράκων (PAH), δίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στην εξέταση του B[a]P.

(33) Η Επιτροπή παρήγγειλε σε εξωτερικό σύμβουλο τη διενέργεια μελέτης ουσιαστικής ανασκόπησης της μελέτης που υποβλήθηκε από τις ολλανδικές αρχές και περαιτέρω εκτίμησης της κατάστασης της περιβαλλοντικής ρύπανσης και των πιθανών κινδύνων για την ανθρώπινη υγεία από το κρεόσωτο στην Ολλανδία ([9]). Επιπλέον, στην αξιολόγηση του αιτήματος της Ολλανδίας, χρησιμοποιήθηκαν και τα συμπεράσματα τριών ακόμη μελετών ([10]), που παραγγέλθηκαν από την Επιτροπή στα πλαίσια παρόμοιων αιτημάτων από άλλες χώρες.

(34) Πρέπει να σημειωθεί ότι, βάσει του χρονικού πλαισίου που προβλέπεται από το άρθρο 95 παράγραφος 6, το οποίο δεν υφίστατο στο πρότερο άρθρο 100α παράγραφος 4 βάσει του οποίου κοινοποιήθηκε η ολλανδική αίτηση, οι ουσιαστικές αυτές προσπάθειες της Επιτροπής για την εύρεση πρόσθετων στοιχείων αιτιολόγησης της διατήρησης των ολλανδικών εθνικών διατάξεων δεν μπορούν να αποτελέσουν προηγούμενο για το μέλλον. Κατά την εξέταση του αν τα εθνικά μέτρα που κοινοποιούνται βάσει του άρθρου 95 παράγραφος 4 αιτιολογούνται από επιτακτικές ανάγκες, η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει ως βάση «τους λόγους» που προβάλλονται από το κράτος μέλος για να αιτιολογήσει τη διατήρηση των εθνικών του διατάξεων. Αυτό σημαίνει ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις της συνθήκης, την ευθύνη της απόδειξης αιτιολόγησης αυτών των μέτρων έχει το αιτούν κράτος μέλος. Με δεδομένο το διαδικαστικό πλαίσιο που προβλέπεται από το άρθρο 95, η Επιτροπή πρέπει κανονικά να περιορίζεται στην εξέταση της σχετικότητας των στοιχείων που υποβάλλονται από το αιτούν κράτος μέλος, χωρίς να απαιτείται να αναζητήσει η ίδια πιθανούς λόγους αιτιολόγησης.

([8]) bkh consulting engineeres, Foundation of the appeal against the EC-directive on creosote, τελική έκθεση, Delft, 1 Ιουλίου 1995.

([9]) G. Grimmer, Study on the Justification in Scientific Terms of Allowing The Netherlands to retain its National Laws on Creosote in Place of Council Directive 94/60/EC. Τελική έκθεση, Biochemisches Institut für Umweltcarcinogene, Großhandsdorf (Γερμανία), Δεκέμβριος 1995.

([10]) Environmental Resources Management, Scientific Evaluation of the German Request for Derogation from Provisions of Council Directive 94/60/EC Concerning Creosote, τελική έκθεση, 24 Απριλίου 1996. Dr. P. M. Sorgo, Study on the Justification in Scientific Terms of Allowing Denmark to Retain its National Laws on Creosote, τελική έκθεση, Νοέμβριος 1996. WS Atkins International Ltd., Study on the Justification in Scientific Terms of Allowing Sweden to Retain its National Laws on Creosote in Place of Council Directive 94/60/EC, τελική έκθεση, Αύγουστος 1997.

(35) Καμία από τις μελέτες που αναφέρονται παραπάνω δεν κατέληγε σε απόλυτα συμπεράσματα ως προς τις επιπτώσεις του κρεοσώτου στην ανθρώπινη υγεία, ιδιαίτερα όσον αφορά την καρκινογενετικότητά του, δεδομένου ότι βρισκόταν ακόμη σε εξέλιξη μια ειδικά σχεδιασμένη μελέτη για τη μακροπρόθεσμη καρκινογενετικότητά του. Τη μελέτη αυτή ([11]) πήρε η Επιτροπή στις αρχές του 1998. Τα ευρήματα όλων αυτών των μελετών εκτίθενται στο κείμενο που ακολουθεί. Επιπλέον, όλες οι μελέτες υποβλήθηκαν στην επιστημονική επιτροπή για την τοξικότητα, την οικοτοξικότητα και το περιβάλλον, η οποία εξέφρασε μια πρώτη γνώμη σχετικά με τους κινδύνους όσον αφορά τον καρκίνο στους οποίους εκτίθενται οι καταναλωτές από τη χρήση κρεοσώτου και ξύλων επεξεργασμένων με κρεόσωτο, στις 27 Νοεμβρίου 1998. Η γνώμη αυτή αναθεωρήθηκε στις 4 Μαρτίου 1999.

3.1. *Αιτιολόγηση για λόγους επιτακτικών αναγκών*

3.1.1. *Κρεόσωτο — γενικές πληροφορίες*

(36) Το κρεόσωτο είναι ένα πολύπλοκο μείγμα από περισσότερες από 200 χημικές ενώσεις, με προεξάρχουσες τους αρωματικούς υδρογονάνθρακες, καθώς και φαινολικές και αρωματικές αζωτούχες και θειούχες ενώσεις. Είναι ένα μεσαίας κλίμακας απόσταγμα λιθανθρακόπισσας (σημείο ζέσεως περίπου 200-400 °C).

(37) Το κρεόσωτο μπορεί να περιέχει πάνω από 30 διαφορετικούς πολυκυκλικούς αρωματικούς υδρογονάνθρακες (PAH) με πιθανή συνολική περιεκτικότητα σε PAH της τάξεως του 85 %. Οι σημαντικότεροι τέτοιοι υδρογονάνθρακες είναι:

— ακεναφθένιο,

— ναφθαλίνιο,

— φαινανθρένιο,

— ανθρακένιο,

— φλουορένιο,

— φλουορανθένιο,

— χρυσένιο,

— τριφαινυλένιο,

— βενζο[a]ανθρακένιο,

— βενζο[b]φλουορανθένιο,

— βενζο[k]φλουορανθένιο,

— βενζο[a]πυρένιο.

([11]) Fraunhofer-Institut of Toxicology and Aerosol Research, Dermal Carcinogenicity Study of two Coal Tar Products (CTP) by Chronic Epicutaneous Application in Male CD-1 Mice (78 Weeks), τελική έκθεση, Αννόβερο, Οκτώβριος 1997.

(38) Το βενζο[a]πυρένιο (B[a]P) είναι ένας από τους ενδελεχέστερα διερευνημένους PAH, η δε περιεκτικότητα σε B[a]P χρησιμοποιείται ως δείκτης ή ως ουσία επισήμανσης για σκοπούς ταξινόμησης χωρίς να αντιπροσωπεύει από μόνη της τη συνολική περιεκτικότητα του κρεοσώτου σε PAH. Ανάλογα με τον τύπο του υπόψη κρεοσώτου, η συγκέντρωση του B[a]P μπορεί να ποικίλλει μεταξύ 0,003 και 0,3% κατά βάρος (30 έως 3 000 ppm). Με εξεζητημένη απόσταξη της λιθανθρακόπισσας και επιλογή των κλασμάτων μπορεί να επιτευχθούν χαμηλότερες συγκεντρώσεις B[a]P ή φαινολικών ενώσεων. Το δυτικοευρωπαϊκό ινστιτούτο συντήρησης ξύλου έχει εκπονήσει διάφορα βιομηχανικά πρότυπα, που χαρακτηρίζονται κυρίως από διαφορετικές περιεκτικότητες σε ειδικά αποστακτικά κλάσματα και, το σπουδαιότερο στα πλαίσια αυτά, από διαφορετικές περιεκτικότητες σε B[a]P. Οι οριακές τιμές στα πρότυπα ταξινόμησης είναι 500 ppm και 50 ppm.

(39) Εφόσον απαιτείται για χρηστικούς ή περιβαλλοντικούς σκοπούς, μπορούν να γίνουν τροποποιήσεις τόσο στις φυσικές όσο και στις χημικές ιδιότητες του κρεοσώτου. Μπορεί να παρασκευαστεί προϊόν χαμηλότερου ιξώδους, που μπορεί να επιστρωθεί καλύτερα με πινέλο, προσθέτοντας συστατικά με χαμηλότερο σημείο ζέσεως, προϊόν που συχνά αποκαλείται carbolineum. Στην οδηγία 94/60/ΕΚ δεν γίνεται διάκριση, αφού από αυτήν καλύπτονται και αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο μια ολόκληρη σειρά διαφόρων αποσταγμάτων λιθανθρακόπισσας που χαρακτηρίζονται όλα με τις ονομασίες τους και τους αριθμούς τους EINECS και CAS.

(40) Το κρεόσωτο χρησιμοποιείται κυρίως και σχεδόν αποκλειστικά ως μέσο συντηρήσεως του ξύλου. Οι σημαντικότερες εφαρμογές του συνίστανται σε βιομηχανικές και επαγγελματικές εφαρμογές μεγάλης κλίμακας: τραβέρσες σιδηροδρομικών γραμμών, στύλοι μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος, υδραυλική μηχανική (προστασία ακτών), γεωργία και οπωροκαλλιέργεια. Το κρεόσωτο και διάφορα παρόμοια προϊόντα χρησιμοποιούνται επίσης και από μεμονωμένους καταναλωτές για σκοπούς συντήρησης ξύλου.

(41) Οι σπουδαιότερες ιδιότητες του κρεοσώτου είναι:

— ισχυρή μυκητοκτόνος δράση

— ισχυρή εντομοκτόνος δράση,

— μακρά διάρκεια ζωής,

— αντοχή στην απόπλυση και στις καιρικές συνθήκες.

(42) Μια πολύ μικρή ποσότητα κρεοσώτου χρησιμοποιείται σε φαρμακευτικά προϊόντα για τη θεραπεία ορισμένων δερματικών ασθενειών, π.χ. ψωρίαση.

Τοξικότητα του κρεοσώτου:

Επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία:

(43) Παρά το γεγονός ότι το κρεόσωτο χρησιμοποιείται ως συντηρητικό του ξύλου πάνω από έναν αιώνα, υπάρχουν λίγα μόνον δημοσιευμένα στοιχεία για τις επιπτώσεις του στους ανθρώπους από την παρατεταμένη έκθεση σε αυτό. Πολλές από τις μελέτες είναι μάλλον παλιές και δεν συμβαδίζουν πάντοτε με τα σύγχρονα πρότυπα όσον αφορά την τεκμηρίωση.

(44) Η έκθεση μπορεί να επέλθει μέσω εισπνοής, κατάποσης ή επαφής με το δέρμα. Το κρεόσωτο θεωρείται ηπίως έως μετρίως τοξικό στην κατάποση. Οι περισσότερες επιδράσεις που προκύπτουν από πειράματα σε ζώα και επιδημιολογικές μελέτες σε ανθρώπους σχετίζονται με τη δερματική επαφή.

(45) Η δερματική φωτοευαισθησία από τη λιθανθρακόπισσα περιγράφεται από πολλούς συγγραφείς. Σε εργαζομένους που εκτίθενται στο κρεόσωτο έχει αναφερθεί η εμφάνιση ερεθιστικών συμπτωμάτων, σπίλων, αποχρωματισμού του δέρματος και δερματικών σκασιμάτων. Η πλέον πρόσφατη μελέτη σε εργαζομένους που εκτίθενται στο κρεόσωτο στη Σουηδία και τη Νορβηγία δημοσιεύτηκε το 1992 ([12]). Στη μελέτη εξετάστηκαν εργαζόμενοι που εκτέθηκαν σε κρεόσωτο μεταξύ των ετών 1950 και 1975. Οι ερευνητές βρήκαν μια κάπως χαμηλότερη συνολική συχνότητα εμφάνισης καρκίνου από την αναμενόμενη και αυξημένο κίνδυνο καρκίνου του δέρματος και των χειλέων, καθώς και λεμφωμάτων μη ανηκόντων στα τύπου Hodgkin. Η σύσταση όμως του κρεοσώτου δεν τεκμηριώθηκε και οι συγγραφείς συμπεραίνουν ότι λόγω του μικρού αριθμού περιπτώσεων δεν μπορούν να εξαχθούν έγκυρα συμπεράσματα. Η αύξηση μπορεί να αποδοθεί στην έκθεση τόσο στο κρεόσωτο όσο και στο ηλιακό φως. Σε μια άλλη μελέτη ([13]) διαπιστώθηκε αυξημένος κίνδυνος θνησιμότητας από καρκίνο του οσχέου σε εργαζομένους στην κατασκευή τούβλων που εκτέθηκαν σε κρεόσωτο κατά την περίοδο 1911-1938. Και στην περίπτωση αυτή, ούτε η περιεκτικότητα του κρεοσώτου σε B[a]P ούτε και κάποια σαφής σχέση δόσης-απόκρισης είναι γνωστές.

(46) Με βάση κυρίως πειράματα σε ζώα, στα οποία το δέρμα ποντικών εκτίθετο τακτικά σε διαλύματα B[a]P σε ακετόνη κατά τη διάρκεια της ζωής τους ([14]), ο διεθνής οργανισμός έρευνας για τον καρκίνο (IARC) κατέταξε το κρεόσωτο στην ομάδα 2A των καρκινογόνων ουσιών για τον άνθρωπο. Το IARC εκτιμά ότι για τις ουσίες αυτής της κλάσης υπάρχουν επαρκή στοιχεία που αποδεικνύουν ότι το κρεόσωτο είναι καρκινογόνο για τα ζώα και ορισμένα στοιχεία από επιδημιολογικές μελέτες που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι το κρεόσωτο μπορεί να είναι καρκινογόνο για τους ανθρώπους. Δεν υπάρχουν σημαντικά νέα στοιχεία από πιο πρόσφατες έρευνες που να μπορούν να επηρεάσουν αυτά τα συμπεράσματα.

([12]) S. Karlehagen et. al., Cancer Incidence Among Creosote-Exposed Workers, Scand. J. Work Environ. Health, 1992:18, p. 26.

([13]) IARC, Monograph on the Evaluation of Carcinogenic Risk to Humans, Vol. 35, Polynuclear Aromatic Compounds, Part 4, Bitumen, Coal Tars and Derived Products, Shale Soils and Soots, Lyon, 1985.

([14]) J. M. Holland, E. L. Frome, Advances in Modern Environmental Toxicology, Vol. VI, Applied Toxicology of Petroleum Hydrocarbons, ed. MacFarland et. al, Princeton Scientific Publishers 1984.

(47) Για αρκετά χρόνια, εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη εξέτασαν το θέμα της κατάταξης του κρεοσώτου, άλλων αποσταγμάτων λιθανθρακόπισσας καθώς και διαφόρων ακόμη παρόμοιων πολύπλοκων ουσιών στα πλαίσια της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1967, σχετικά με την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων ουσιών ([15]), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 99/33/ΕΚ ([16]). Με βάση τα ίδια κατά κύριο λόγο στοιχεία με εκείνα του IARC, κατά την εκπόνηση της οδηγίας 94/69/ΕΚ της Επιτροπής ([17]) για την 21 προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο, επιτεύχθηκε συμφωνία σύμφωνα με την οποία το κρεόσωτο και ορισμένα άλλα αποστάγματα της λιθανθρακόπισσας κατατάσσονται ως καρκινογόνα κατηγορίας 2 και πρέπει να επισημαίνονται με τη φράση κινδύνου R 45 «Μπορεί να προκαλέσει καρκίνο». Εντούτοις, η κατάταξη αυτή ως καρκινογόνου δεν χρειάζεται να εφαρμόζεται εφόσον μπορεί να αποδειχθεί ότι η ουσία περιέχει λιγότερο από 0,005 % (= 50 ppm) κατά βάρος B[a]P ([18]). Εδώ υπάρχει μια διαφορά σε σχέση με την κατάταξη IARC, που εφαρμόζεται χωρίς καμία απολύτως σύνδεση με την περιεκτικότητα σε B[a]P.

(48) Η επιλογή του ορίου των 50 ppm στη συγκέντρωση του B[a]P για σκοπούς ταξινόμησης στην κοινοτική νομοθεσία με σκοπό τη διάκριση καρκινογόνων και μη καρκινογόνων αποσταγμάτων λιθανθρακόπισσας έγινε δεκτή από τα κράτη μέλη στην ομάδα εργασίας για την προσαρμογή της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ στην τεχνική πρόοδο μόνον με βάση κοινή δήλωση της Επιτροπής και των κρατών μελών. Σε αυτήν δηλώνεται ότι η κατάσταση είναι δυνατόν να επανεξεταστεί όταν γίνουν γνωστά τα αποτελέσματα της ανωτέρω αναφερθείσας επιστημονικής μελέτης του Fraunhofer Institute, που είχε ξεκινήσει από τη βιομηχανία σε συνεργασία με τον IARC και ήταν σε εξέλιξη εκείνη την εποχή. Πρέπει να σημειωθεί ότι το 1994, δεν υπήρχαν διαθέσιμα πειραματικά στοιχεία που να αποδεικνύουν αν κρεόσωτο με περιεκτικότητα μικρότερη από 50 ppm σε B[a]P είναι καρκινογόνο ή μη. Η κατάσταση αυτή έχει αλλάξει και τα αποτελέσματα της μελέτης Fraunhofer θα παρουσιαστούν παρακάτω.

(49) Δεν υπάρχουν πολλά στοιχεία σχετικά με την τοξικοκινητικότητα του κρεοσώτου στους ανθρώπους ή τα πειραματόζωα. Μόνον σε ορισμένες πολύ πρόσφατες μελέτες ερευνήθηκε η ποσοτική απορρόφηση των PAH μέσω του δέρματος μετρώντας τους εκκρινόμενος μεταβολίτες πυρενίου ([19]) η απορρόφηση εμφανίζεται να ποικίλλει μεταξύ ατόμων και μεταξύ διαφόρων σημείων στο ίδιο άτομο. Σε μια ξεχωριστή μελέτη ([20]), μετρήθηκε η δερματική απορρόφηση διαφόρων ενώσεων PAH. Ενώσεις PAH υψηλότερου μοριακού βάρους από το πυρένιο, π.χ. το B[a]P, απορροφήθηκαν βραδύτερα. Οποιαδήποτε εκτίμηση πρόσληψης B[a]P με βάση το πυρένιο θα οδηγήσει συνεπώς σε υπερεκτιμήσεις και μπορεί να θεωρηθεί ως συντηρητική.

(50) Πρέπει να σημειωθεί ότι όλες οι επιδράσεις που παρατηρούνται σε πειραματόζωα ή σε επιδημιολογικές έρευνες σε ανθρώπους βασίζονται σε υψηλού επιπέδου χρόνιες εκθέσεις. Δεν έχουν βρεθεί στη βιβλιογραφία αναφορές παραδειγμάτων καρκίνου του δέρματος (ή άλλου τύπου καρκίνου) που να μπορούν να αποδοθούν στην έκθεση στο κρεόσωτο σε μη επαγγελματικό περιβάλλον.

(51) Έκθεση των καταναλωτών μπορεί να συμβεί κατά τη διάρκεια της χρήσης παρασκευασμάτων συντήρησης ξύλου που περιέχουν κρεόσωτο (ή carbolineum) με επίθεση με πινέλο (δερματική και εισπνευστική) ή μέσω της χρήσης επεξεργασμένων ξύλων (π.χ. ενήλικες κατά τη διάρκεια της κατασκευής φρακτών ή άλλων ξύλινων κατασκευών για ιδιωτική χρήση, παιδιά που παίζουν σε κατασκευές από επεξεργασμένα ξύλα). Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία μετρήσεων σχετικά με την έκθεση καταναλωτών στο κρεόσωτο, είτε απευθείας μέσω χρήσης του προϊόντος είτε εμμέσως μέσω επαφής με ξύλα επεξεργασμένα με κρεόσωτο. Στις μελέτες έχουν αναπτυχθεί διάφορα μοντέλα και υπολογισμοί έκθεσης που θα συζητηθούν αργότερα.

Επιδράσεις στο περιβάλλον

(52) Υπάρχουν αρκετές χώρες στις οποίες έχει αναφερθεί περιβαλλοντική ρύπανση από κρεόσωτο και όπου συχνά πηγή της ρύπανσης είναι διάφορες παλιές εγκαταστάσεις επεξεργασίας ξύλων. Πράγματι, οι περισσότερες πληροφορίες για την τύχη του κρεοσώτου στο περιβάλλον έχουν ληφθεί από βιομηχανικές εκχύσεις κρεσώτου και από ρυπάνσεις που προκλήθηκαν από εγκαταλελειμμένα εργοστάσια κρεοσώτου. Η περιβαλλοντική ρύπανση ανιχνεύθηκε με ανάλυση επιλεγμένων ενώσεων PAH, κυρίως B[a]P.

(53) Το κρεόσωτο είναι τοξικό για ορισμένους οργανισμούς του εδάφους και λίαν τοξικό για τους υδρόβιους οργανισμούς (με τιμές 96h LC-50 συχνά κάτω του 1 mg/l). Πολλά από τα συστατικά του είναι βιοσυσσωρεύσιμα.

(54) Τα κύρια χαρακτηριστικά των PAH στο περιβάλλον είναι:

— οι PAH ενώνονται ισχυρά με την οργανική ύλη του εδάφους,

— ο ρυθμός αποικοδόμησης των PAH στο έδαφος και άλλα σημεία του περιβάλλοντος είναι σχετικά βραδύς. Τα υπολείμματα κρεοσώτου μπορεί να παραμείνουν για πολλά χρόνια στο περιβάλλον (> 20-30 χρόνια),

([15]) ΕΕ 196 της 16.8.1967, σ. 1.
([16]) ΕΕ L 199 της 30.7.1999, σ. 57.
([17]) ΕΕ L 381 της 31.12.1994, σ. 1.
([18]) Η σημείωση Μ του προλόγου του παραρτήματος Ι της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ του Συμβουλίου εφαρμόζεται στο κρεόσωτο.
([19]) Van Rooij J. G. M., et. al., Absorption of Polycyclic Aromatic Hydrocarbons Through Human Skin: Differences between Anatomical Sites and Individuals, J. Tox. Environ. Health, 38, 1993, σ. 355.
([20]) Van Rooij J. G. M., Dermal Exposure to Polycyclic Aromatic Hydrocarbons Among Workers, Thesis ISBN 90-9007080-X, Nijmwegen 1993.

— οι κύριες διεργασίες διάσπασης είναι η φωτοαποικοδόμηση (δηλαδή με την επίδραση της ηλιακής ακτινοβολίας) και η μικροβιακή αποικοδόμηση (δηλαδή με την επίδραση ορισμένων βακτηρίων). Μικροβιακή αποικοδόμηση μπορεί να γίνει τόσο υπό αερόβιες όσο και υπό αναερόβιες συνθήκες. ΡΑΗ με τέσσερις ή περισσότερους δακτυλίους μπορεί να είναι ασθενώς αποικοδομήσιμοι,

— ΡΑΗ που φθάνουν στα ύδατα μεταφέρονται ταχέως στην ιλύ,

— στα ύδατα, οι περισσότεροι από τους χαμηλού μοριακού βάρους ΡΑΗ απομακρύνονται κυρίως με μικροβιακή αποικοδόμηση ενώ οι υψηλότερου μοριακού βάρους ενώσεις με φωτοξείδωση και καθίζηση. Η μικροβιακή αποικοδόμηση των πιο υδατοδιαλυτών ΡΑΗ γίνεται υπό αερόβιες και αναερόβιες συνθήκες. Οι ΡΑΗ έχει βρεθεί ότι βιοσυσσωρεύονται σε διάφορα υδρόβια είδη.

(55) Εκπομπές ΡΑΗ στον αέρα, το νερό και το έδαφος μπορούν να εμφανιστούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαπότισης και αποθήκευσης στους χώρους διαπότισης, καθώς και κατά τη διάρκεια της χρήσης επεξεργασμένων ξύλων. Εκτούτοις, οι ΡΑΗ που ανευρίσκονται στα διάφορα περιβάλλοντα προέρχονται από διάφορες πηγές (π.χ. από τις διάφορες καύσεις, την κυκλοφορία, κ.λπ.) και είναι συχνά δύσκολο να αποδοθεί η ύπαρξή τους σε κάποια συγκεκριμένη πηγή, όπως π.χ. σε ξύλα επεξεργασμένα με κρεόσωτο.

(56) Μελέτη [21] που έγινε στη Σουηδία έδειξε ότι μετά 40 χρόνια στο έδαφος, στύλοι διαποτισμένοι με κρεόσωτο είχαν χάσει μέρος των ουσιών που περιέχονται στο κρεόσωτο, ιδιαίτερα εκείνες με χαμηλά σημεία ζέσεως (< 270 °C). Το μεγαλύτερο μέρος είχε χάσει το τμήμα των στύλων που ήταν πάνω από το έδαφος. Η κινητικότητα όμως των αποπλυμένων ουσιών ήταν πολύ χαμηλή, καθώς αυτές μπορούσαν να ανιχνευθούν μόνον στο έδαφος γύρω από τους στύλους. Το γεγονός αυτό συνάδει με την παρατήρηση ότι η κινητικότητα των ΡΑΗ στο έδαφος είναι εξαιρετικά χαμηλή λόγω της ισχυρής τους απορρόφησης στην οργανική ύλη του εδάφους.

(57) Η παρουσία υψηλών επιπέδων ΡΑΗ στα υδάτινα περιβάλλοντα αποδίδεται συχνά στην παρουσία ξύλων επεξεργασμένων με κρεόσωτο. Η μετανάστευση συστατικών του κρεοσώτου από τα επεξεργασμένα ξύλα στο νερό είναι μεγαλύτερη στο γλυκό νερό απ' ότι στο θαλασσινό νερό, πράγμα που έχει αποδειχθεί σε πολλές μελέτες. Η μετανάστευση φαίνεται να είναι πιο περιορισμένη στο θαλασσινό νερό. Σε μια μελέτη, έπειτα από δέκα χρόνια στη θάλασσα, ναυτικές κατασκευές με πασσάλους διατηρούσαν το 93% της αρχικής συστάσεως σε ενώσεις κρεοσώτου [22]. Τεκμηριωμένα στοιχεία για τη ρύπανση της ιλύος του βυθού από κρεόσωτο αποπλυμένο από προστατευτικά αναχώματα υπάρχουν τόσο για την Ολλανδία [23] όσο και από μελέτες σχετικές με τη ρύπανση που προέρχεται από παλιές εγκαταστάσεις διαπότισης.

(58) Όσον αφορά την έκθεση των ανθρώπων, τα σημερινά στοιχεία μετρήσεων για τη ρύπανση του περιβάλλοντος από ΡΑΗ που προέρχονται από κρεόσωτο είναι ελαχιστότατα.

3.1.2. *Οι θέσεις της Ολλανδίας*

(59) Η Ολλανδία τηρεί μια αυστηρότατη πολιτική σχετικά με τους ΡΑΗ. Το 1993, το ολλανδικό κοινοβούλιο υιοθέτησε οριακές τιμές και τιμές στους για επιμέρους ΡΑΗ που είχαν σχέση με τη μέγιστη επιτρεπτή συγκέντρωση (ΜΕΣ). Οι συγκεντρώσεις των ΡΑΗ έχουν υπερβεί επανειλημμένα τη ΜΕΣ σε ορισμένα περιβάλλοντα. Λόγω τούτου, το σχέδιο εθνικής περιβαλλοντικής πολιτικής αριθ. 2 απαιτεί σημαντικές μειώσεις εκπομπών. Στην υποχρέωση αυτή έχουν ή θα περιληφθούν όλες οι πηγές εκπομπών ΡΑΗ, συγκεκριμένα: ξύλα επεξεργασμένα με κρεόσωτο και εργοστάσια επεξεργασίας με κρεόσωτο, επιχρίσματα που περιέχουν ΡΑΗ, βερνίκια από λιθανθρακόπισσα, εργοστάσια καύσεως καλωδίων, διυλιστήρια, δίκτυα υπονόμων, η βιομηχανία βασικών μετάλλων, η χημική βιομηχανία, κλίβανοι καύσεως ξύλων και η κυκλοφορία των οχημάτων.

(60) Σύμφωνα με τους περιβαλλοντικούς στόχους της πολιτικής διακήρυξης για τον κλάδο κατασκευών 1995 έχουν ή θα ληφθούν ορισμένα μέτρα με τη μορφή συμφωνιών μεταξύ κυβερνήσεων και διαφόρων τομέων (BMB 1995). Η απόφαση Siveb αποτελεί μέρος αυτής της αυστηρής γενικής πολιτικής της Ολλανδίας που στοχεύει στη σοβαρή μείωση των εκπομπών ΡΑΗ από όλες τις πηγές. Η μείωση των εκπομπών από επεξεργασμένα με κρεόσωτο («κρεοσωτομένα») ξύλα κατά την παραγωγή, χρήση και καταστροφή τους μετά τη χρήση παίζει σημαντικό ρόλο στα μέτρα αυτά. Βασικός στόχος είναι η μείωση των εφαρμογών κρεοσωτομένου ξύλου εκεί όπου υπάρχουν διαθέσιμες εναλλακτικές λύσεις.

Ειδική κατάσταση στην Ολλανδία

(61) Στην Ευρώπη, το 1990, χρησιμοποιήθηκαν συνολικά 1 εκατομμύριο m^3 κρεοσωτομένου ξύλου. Στον πίνακα 1 δίνεται μια επισκόπηση της κατανάλωσης κρεοσωτομένου ξύλου στην Ευρώπη.

[21] S. Holmroos, Analys av kreosotstolpar i Simlångsdalen efter 40 års exponering i fält. Έκθεση αριθ. M205-252.092. Älvkarleby: Vattenfall Utveckling. 1994.

[22] L. L. Ingram et al., Migration of Creosote and Its Components from Treated Piling Sections in a Marine Environment, Proc. Ann. Meet. Am. Wood Preserv. Assoc. 78, 1982, σ. 120. Βλέπε επίσης υποσημειώσεις 8 και 13.

[23] Βλέπε υποσημείωση 8.

Πίνακας 2

Κατανάλωση κρεοσωτομένου ξύλου στην Ευρώπη (1990) ([24])

Χώρα	Ετήσια χρήση 1990 (m^3/y)	Ετήσια χρήση/κεφαλή (10^{-3} m^3/cap.y)	Ετήσια χρήση/km^2 (m^3/km^2 y)
Γερμανία	150 000	2,3	0,4
Ολλανδία	100 000	6,7	2,9
Ισπανία	93 000	2,4	0,2
Ιταλία	74 000	1,3	0,3
Ηνωμένο Βασίλειο	65 000	1,1	0,3
Σουηδία	57 000	7,1	0,1
Γαλλία	45 000	0,8	0,08
Βέλγιο	26 000	2,6	0,8
Νορβηγία	20 000	5,0	0,06
Ιρλανδία	20 000	5,0	0,3
Φινλανδία	13 000	2,6	0,04
Δανία	5 000	1,0	0,1
Ευρώπη	1 000 000	2,0	0,2

(62) Σε απόλυτους αριθμούς, η Ολλανδία είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος χρήστης κρεοσωτομένου ξύλου μετά τη Γερμανία. Η χρήση ανά κεφαλή είναι η δεύτερη υψηλότερη μετά τη Σουηδία, ενώ η κατανάλωση ανά km^2 στην Ολλανδία είναι, εξ αποστάσεως, η υψηλότερη στην Ευρώπη και ανέρχεται στο δεκαπενταπλάσιο του μέσου ευρωπαϊκού όρου. Η Ολλανδία είναι μια χώρα με άφθονα νερά αφού το 15% σχεδόν της επιφάνειάς της καλύπτεται από λίμνες, ποταμούς, κανάλια και άλλες υδάτινες οδούς. Αυτό οφείλεται στην ειδική γεωγραφική θέση της Ολλανδίας που βρίσκεται στο δέλτα τριών μεγάλων ποταμών, του Ρήνου, του Meuse και του Scheldt.

(63) Από το Μεσαίωνα και μετά, οι περιοχές που απειλούνται από πλημμύρες από τη θάλασσα και τους ποταμούς προστατεύονται με την κατασκευή φραγμάτων. Για να μπορεί η γη να κατοικηθεί και να καλλιεργηθεί, έχει αναπτυχθεί το σύστημα πόλντερ: οι προστατευόμενες με φράγματα περιοχές αποστραγγίζονται με ένα πυκνό δίκτυο τεχνητών υδάτινων οδών. Το συλλεγόμενο με τον τρόπο αυτό νερό αντλείται στους ποταμούς και στη θάλασσα. Προς το παρόν, η μισή σχεδόν έκταση της Ολλανδίας αποτελείται από πόλντερ, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων είναι κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας.

(64) Η Ολλανδία είναι η πιο πυκνοκατοικημένη χώρα της Ευρώπης. Ακόμη, το 75% σχεδόν του πληθυσμού της ζει ή εργάζεται στις περιοχές πόλντερ. Η μεγάλη συγκέντρωση πληθυσμού, καθώς και η εκτεταμένη βιομηχανοποίηση και γεωργία, έχουν καταστήσει τις περιοχές πόλντερ ευαίσθητες στην περιβαλλοντική ρύπανση.

(65) Για να παρεμποδίζεται η σπηλαίωση των οχθών των υδάτινων οδών στις περιοχές πόλντερ, οι περισσότερες όχθες διαθέτουν προστατευτικές κατασκευές. Σε μήκος 10 000 περίπου χιλιομέτρων οι όχθες προστατεύονται με κρεοσωτομένη ξυλεία. Λόγω αυτού του γεγονότος, η απόπλυση των κρεοσωτομένων ξύλων αποτελεί μια από τις κυριότερες πηγές ρύπανσης του υδάτινου περιβάλλοντος με PAH, όπως π.χ. το B[a]P. Η ανοχή υψηλότερων συγκεντρώσεων B[a]P στο κρεόσωτο (μέχρι 500 ppm αντί 50 ppm) θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντική αύξηση των εκπομπών.

(66) Η διαλυτότητα των PAH συμπεριλαμβανομένου του B[a]P στο νερό είναι πολύ περιορισμένη. Εντούτοις, το νερό χρησιμεύει ως μέσο μεταφοράς πριν από την προσρόφηση σε αιωρούμενα σωματίδια. Σε υδάτινες οδούς βραδείας ροής τα σωματίδια αυτά τείνουν να κατακάθονται, διεργασία που ενισχύεται από τις υψηλές συγκεντρώσεις αλατιού. Στις περιοχές πόλντερ παρουσιάζονται και τα δύο αυτά φαινόμενα οδηγώντας έτσι στη συσσώρευση μολυσμένων με PAH ιζημάτων. Η αποικοδόμηση των συσσωρευμένων στα ιζήματα PAH είναι ασθενής λόγω των επικρατουσών αναερόβιων συνθηκών.

(67) Τα μολυσμένα με PAH ιζήματα επηρεάζουν τη λειτουργία του υδάτινου οικοσυστήματος. Η παρουσία B[a]P στην ιλύ των ολλανδικών παράκτιων περιοχών δείχνει ότι υπάρχει σχέση με την εμφάνιση όγκων στο συκώτι πλευρονηκτών (γλώσσες). Και ορισμένα άλλα είδη που προηγούνται στην τροφική αλυσίδα δείχνουν επίσης να υποφέρουν από τη ρύπανση των ιζημάτων. Τα μολυσμένα ιζήματα μπορεί να προκαλέσουν κινδύνους στον άνθρωπο στα πλαίσια της αλιείας, της αναψυχής και της παροχής πόσιμου νερού. Ένας

([24]) *Πηγή:* Βλέπε υποσημείωση 8 (σ. 6 της έκθεσης).

ειδικός κίνδυνος παρουσιάζεται στην περίπτωση πλημμυρών μεγάλης κλίμακας κατά τις οποίες μέρος της ιλύος μπορεί να αποτεθεί σε μεγάλης εκτάσεως περιοχές που χρησιμοποιούνται για γεωργικούς σκοπούς.

(68) Ως τμήμα της γενικής πολιτικής για την προστασία του περιβάλλοντος, το ολλανδικό κοινοβούλιο έχει θεσπίσει ως ανεκτό όριο την τιμή των 0,05 mg B[a]P/kg ξηρής μάζας ιζήματος.

(69) Έρευνα που έγινε το 1990 ταξινόμησε τα δείγματα ιζημάτων σε τέσσερις κλάσεις, με βάση την περιεκτικότητά τους σε B[a]P. Μόνον ιζήματα της κλάσεως 1 είναι μέσα στα όρια. Τα αποτελέσματα της μελέτης εμφαίνονται στον πίνακα 3.

Πίνακας 3

Ποιότητα υδάτινων ιζημάτων (1990) ([25])

Κλάση	Περιφερειακά ύδατα	Κρατικά ύδατα
1: < 0,05 mg B[a]P/kg επί ξηρού	14 %	22 %
2: 0,05-0,8 mg/kg	50 %	24 %
3: 0,8-3 mg/kg	26 %	35 %
4: > 3 mg/kg	10 %	10 %

κλάση 1: επιτρέπεται να αποτίθενται ως έχουν στο έδαφος και στα ύδατα

κλάση 2: επιτρέπεται να αποτίθενται εφόσον δεν συνιστούν απειλή για το οικοσύστημα

κλάση 3: ανεπιθύμητη η απόθεση ιλύος σε προσκείμενα εδάφη

κλάση 4: απαιτείται έρευνα για απορρύπανση

(70) Έρευνα που έγινε το 1993 και στην οποία αναλύθηκαν πάνω από 10 000 δείγματα νεοδημιουργημένη ιλύος, έδειξε ότι στο 95 % (90 % στα περιφερειακά ύδατα) των δειγμάτων παρουσιαζόταν υπέρβαση της οριακής τιμής.

(71) Προφανώς η κατάσταση δεν έχει βελτιωθεί τα τελευταία χρόνια, φαίνεται δε ότι στη μεγάλη τους πλειοψηφία τα ιζήματα στις ολλανδικές υδάτινες οδούς είναι μολυσμένα με B[a]P σε βαθμό που υπερβαίνει τα αποδεκτά πρότυπα.

(72) Από ορισμένες έρευνες εκτιμάται ότι οι συνολικές εκπομπές B[a]P στα ύδατα της Ολλανδίας φθάνουν περίπου τα 100 kg/χρόνο. Επιπλέον, τα ποτάμια που διασχίζουν την Ολλανδία μεταφέρουν πάνω από 1 800 kg/χρόνο B[a]P (ποσότητα που αντιστοιχεί στο δεκαοκταπλάσιο περίπου των εθνικών απορριπτόμενων ποσοτήτων). Οι προσαγωγές αυτές από άλλες χώρες καθώς και η ρύπανση από την ναυτιλία ή/και την κυκλοφορία) περιορίζονται στις κύριες υδάτινες οδούς (= κρατικά ύδατα στην ολλανδική ορολογία). Στα περιφερειακά ύδατα δεν παρουσιάζονται πρόσθετες ροές ιζημάτων. Έτσι, η κύρια πηγή ιζηματικής μόλυνσης στο μεγαλύτερο μέρος των ολλανδικών υδάτινων οδών (περιφερειακά ύδατα) εμφανίζεται να είναι η απόπλυση από τα προστατευτικά έργα των οχθών με κρεοσωτομένα ξύλα.

(73) Από διάφορες έρευνες σε διάφορα μέρη της Ολλανδίας [Fleverwaard (1992), Noordoostpolder (1993), Haarlemmermeerpolder (1989), Islands και Wadden Sea (1991), Walcheren (1993), Groenendalse Wetering (1995)] έχει επιβεβαιωθεί ότι το 80 % περίπου των PAH που ανευρίσκονται στα ιζήματα προέρχεται από τα προστατευτικά έργα στις όχθες με κρεοσωτομένο ξύλο (τόσον από τα νεοεγκαθιστούμενα προστατευτικά έργα όσο και από επεξεργασμένα ξύλα που έχουν τοποθετηθεί από αρκετά χρόνια).

(74) Ένας σαφής ποσοτικός συσχετισμός μεταξύ της ρύπανσης των ιζημάτων με PAH και των προστατευτικών έργων με κρεοσωτομένο ξύλο έχει βρεθεί από το «water board Fleverwaard» που εξέτασε τα ιζήματα δύο υδάτινων οδών. Ένα χρόνο μετά την τοποθέτηση του νέου προστατευτικού έργου, το ίζημα κατατάχθηκε στην κλάση 2. Δύο χρόνια μετά την τοποθέτηση, ήταν ήδη στην κλάση 3. Βασικό κριτήριο κατάταξης είναι η περιεκτικότητα σε 3 PAH: πυρένιο, φλουορανθένιο και φαινανθρένιο. Εντούτοις, και οι συγκεντρώσεις του B[a]P μεμονωμένα, που έφθαναν σε ένα μέγιστο 0,5-2,3 mg/kg (σε ξηρό ίζημα), υπερέβαιναν κατά πολύ την οριακή τιμή των 0,5 mg/kg (σε ξηρό ίζημα).

(75) Η έρευνα αποκαλύπτει ότι οι PAH αποπλύνονται από τα κρεοσωτομένα προστατευτικά έργα και στη συνέχεια αποτίθενται στην ιλύ, προκαλώντας αύξηση της συνολικής συγκέντρωσης PAH κατά ένα συντελεστή μεγαλύτερο του έξι. Περαιτέρω μελέτη στο Groenendalse Wetering διαπίστωσε αύξηση της συγκέντρωσης B[a]P στην ιλύ μετά την εγκατάσταση προστατευτικού αναχώματος από κρεοσωτομένο ξύλο από 0,10 σε 0,25 mg/kg μέσα σε διάστημα μισού χρόνου.

(76) Λόγω αυτών των αποτελεσμάτων, το ολλανδικό συμβούλιο επικρατείας εισήγαγε έναν πρόσθετο περιορισμό στη χρήση κρεοσωτομένου ξύλου για την προστασία των οχθών. Πριν από τη χρήση κρεοσωτομένου ξύλου απαιτείται τώρα η λήψη αδείας βάσει του νόμου για τα επιφανειακά ύδατα.

(77) Η μελέτη που έγινε από την bkh consulting engineers διαπιστώνει ότι πουθενά στην Ολλανδία δεν παρουσιάστηκε υπέρβαση της οριακής τιμής που καθορίστηκε από το ολλανδικό κοινοβούλιο (1 ng/m^3 ετήσια κατά μέσον όρο συγκέντρωση) στους σταθμούς παρακολούθησης του εθνικού δικτύου παρακολούθησης του αέρα.

([25]) *Πηγή:* Βλέπε υποσημείωση 8 (σ. 10 της έκθεσης).

(78) Γύρω στο 36% (825 τόνοι από τους 2 300) της ρύπανσης του αέρα από PAH οφείλεται στη χρήση κρεοσώτου για τη συντήρηση των ξύλων. Οι συνολικές εκπομπές B[a]P από κρεοσωτομένα ξύλα στον αέρα κατά τη φάση χρησιμοποίησής τους υπολογίζονται στα 212 kg το χρόνο (βλέπε πίνακα 4).

Πίνακας 4

Ετήσιες εκπομπές B[a]P από κρεοσωτομένα ξύλα που χρησιμοποιούνται στην Ολλανδία ([26])

Πηγή	Έδαφος (kg/έτος)	Αέρας (kg/έτος)	Νερό (kg/έτος)
Σιδηρόδρομοι	55	110	—
Υδρονομικές εγκαταστάσεις	166	33	133
Οπωροκαλλιέργεια	13	26	—
Γεωργία	15	30	—
Άλλες περιφράξεις	24	47	—
Σύνολο	256	212	133

(79) Οι εκπομπές B[a]P από carbolineum εκτιμώνται στα 50 kg/έτος. Επιπλέον, οι εθνικές εκπομπές B[a]P στον αέρα από κρεοσωτομένα ξύλα κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας με κρεόσωτο και της αποθήκευσης ανέρχονται στα 100-150 kg/έτος.

(80) Στη μελέτη αναφέρεται ότι άτομα που κατοικούσαν κοντά σε εργοστάσια επεξεργασίας με κρεόσωτο παραπονέθηκαν για την έκλυση οσμών και την εμφάνιση ερεθισμών του βλεννογόνου. Πράγματι, κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας, και ιδίως κατά τη διάρκεια της αποθήκευσης, μπορεί να παρουσιαστούν εκπομπές. Εντούτοις, τα διαθέσιμα στοιχεία από μετρήσεις PAH ή B[a]P στον αέρα κοντά σε εργοστάσια επεξεργασίας με κρεόσωτο είναι πολύ περιορισμένα.

3.1.3. *Αξιολόγηση της θέσης της Ολλανδίας*

(81) Από τα προηγούμενα μπορεί να συναχθεί ότι στην περίπτωση ειδικά της Ολλανδίας υφίστανται ορισμένες ειδικές απαιτήσεις που προκύπτουν από τα υψηλά επίπεδα χρησιμοποίησης ξύλου επεξεργασμένου με κρεόσωτο και την επακολουθούσα ρύπανση των ιζημάτων στις ολλανδικές υδάτινες οδούς, που δικαιολογούν την απαγόρευση της χρήσης ξύλων επεξεργασμένων με κρεόσωτο που περιέχει B[a]P σε ποσότητες 50 έως 500 ppm και την απαίτηση χρήσης ειδικών τεχνικών συντήρησης που μειώνουν την απόπλυση του κρεοσώτου από τα επεξεργασμένα ξύλα.

([26]) *Πηγή:* βλέπε υποσημείωση 8 (σ. 8 της έκθεσης).

3.1.4. *Κίνδυνοι για την ανθρώπινη υγεία*

(82) Πριν σχολιάσουμε τις αξιολογήσεις, πρέπει να σημειωθεί ότι κανένα από αυτά τα προβλήματα δεν είναι ταυτισμένο αποκλειστικά με την Ολλανδία και ότι όλα θα μπορούσαν να έχουν εφαρμογή ομοίως και σε άλλα κράτη μέλη.

α) Η θέση της Ολλανδίας

(83) Μεγάλο μέρος της ολλανδικής μελέτης αναφέρεται στο πρόβλημα της εκτίμησης των κινδύνων από την έκθεση των ατόμων στο B[a]P. Πράγματι, ως λόγος που δικαιολογεί τις ολλανδικές διατάξεις που απαγορεύουν τη χρήση κρεοσωτομένου ξύλου για ορισμένους σκοπούς ακόμη και αν η περιεκτικότητα σε B[a]P παραμένει κάτω των 50 ppm, προβάλλεται αυτή η εκτίμηση κινδύνων. Περαιτέρω, η εκτίμηση υποτίθεται ότι παρέχει περαιτέρω στήριξη στην ολλανδική θέση ότι σε καμία περίπτωση δεν είναι αποδεκτή περιεκτικότητα κρεοσώτου σε B[a]P > 50 ppm.

(84) Η εκτίμηση των κινδύνων έγινε σε τρεις ομάδες πληθυσμού:

— εργαζομένους σε εργοστάσια κρεοσώτου,

— άτομα που κατοικούν κοντά σε εργοστάσια κρεοσώτου,

— παιδιά που παίζουν σε όργανα κατασκευασμένα από κρεοσωτομένο ξύλο.

(85) Η εκτίμηση των κινδύνων σε εργαζομένους σε εργοστάσια κρεοσώτου έγινε με βάση την έκθεσή τους σε μετρούμενες συγκεντρώσεις πυρενίου που προέρχονται από το κρεόσωτο. Στο θέμα της εισπνοής, έγινε μια απλή μετατροπή για το B[a]P με βάση την παραδοχή ότι οι συγκεντρώσεις B[a]P και πυρενίου στον αέρα είναι στην ίδια αναλογία όπως και στο υγρό κρεόσωτο. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η δερματική έκθεση ήταν κάτω από τα όρια επίδρασης (μέγιστη συγκέντρωση που θεωρείται αποδεκτή στην Ολλανδία) στην περίπτωση κρεοσώτου που περιέχει B[a]P < 50 ppm και πάνω από το όριο επίδρασης για συγκέντρωση B[a]P 500 ppm. Η έκθεση από την εισπνοή βρέθηκε πάντοτε κάτω από το όριο επίδρασης, για συγκεντρώσεις B[a]P που βασίζονται σε κατ' εκτίμηση και σε μετρούμενα δεδομένα. Η μελέτη που έγινε για την Επιτροπή στηρίζει τα ολλανδικά αποτελέσματα για τη δερματική έκθεση. Στην περίπτωση της έκθεσης από εισπνοή, αναφέρει ότι οι ολλανδικές παραδοχές αντικατοπτρίζουν το σενάριο της χειρότερης περίπτωσης. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η ρύθμιση της επαγγελ-

ματικής έκθεσης δεν αποτελεί στόχο της οδηγίας 94/60/ΕΚ και αντιμετωπίζεται από άλλες κοινοτικές και την εθνική νομοθεσία ([27]).

(86) Η έκθεση του γειτονικού πληθυσμού υπολογίστηκε καθ' ολοκληρία με βάση εκτιμήσεις εκπομπών από εργοστάσια κρεοσώτου. Δεν υπήρχαν διαθέσιμα πραγματικά δεδομένα. Συμπέρασμα της λίαν θεωρητικής αυτής προσέγγισης ήταν ότι τόσο η δερματική όσο και η έκθεση από εισπνοή οδηγούν σε μη αποδεκτούς κινδύνους στην περίπτωση κρεοσώτου που περιέχει μέχρι 500 ppm B[a]P και σε αποδεκτούς κινδύνους στην περίπτωση κρεοσώτου με B[a]P < 50 ppm.

(87) Η εκτίμηση των κινδύνων για παιδιά που παίζουν σε όργανα κατασκευασμένα από κρεοσωτομένο ξύλο έδειξε ότι η έκθεση από το στόμα ήταν κάτω από το όριο επίδρασης. Δεδομένου ότι δεν υπήρχαν διαθέσιμα δεδομένα για τη δερματική έκθεση, αυτή υπολογίστηκε με βάση την έκθεση των χειρών και των βραχιόνων εργαζομένων σε εργοστάσια συναρμολόγησης που χρησιμοποιούν ξύλα επεξεργασμένα με κρεόσωτο που περιέχει 50 ppm B[a]P. Η υπολογισθείσα έκθεση ήταν πάνω από το όριο επίδρασης. Εντούτοις, η μελέτη που έγινε από την Επιτροπή εντοπίζει ένα σφάλμα στους ολλανδικούς υπολογισμούς· το σωστό αποτέλεσμα στον υπολογισμό της έκθεσης θα έπρεπε να είναι μια τάξη μεγέθους χαμηλότερο και, κατά συνέπεια, κοντύτερα στο όριο επίδρασης.

(88) Στον πίνακα 5 δίνονται συνοπτικά τα αποτελέσματα των πραγματοποιηθεισών εκτιμήσεων κινδύνου:

Πίνακας 5

Αποτελέσματα πραγματοποιηθεισών εκτιμήσεων κινδύνου ([28])

Ομάδα	Τύπος έκθεσης	Περιεκτικότητα κρεοσώτου σε B[a]P (ππμ)	Μη αποδεκτός κίνδυνος
Εργαζόμενοι	Δέρμα	500 50	Ναι Όχι
	Εισπνοή	500 50	Όχι Όχι
Γείτονες	Εισπνοή	500 50	Ναι Όχι
	Κατάποση	500 50	Ναι Όχι
Παιδιά	Κατάποση	50	Όχι
	Δέρμα	50	Ναι (;)

([27]) Οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων κατά την εργασία (ΕΕ L 183 της 29.6.1989, σ. 1). Οδηγία 90/394/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία (ΕΕ L 196 της 21.6.1990, σ. 1).

([28]) *Πηγή:* βλέπε υποσημείωση 8 (σ. 22 της έκθεσης).

(89) Με βάση τις εν λόγω εκτιμήσεις, οι ολλανδικές αρχές προσπάθησαν να καταδείξουν ότι η προστασία της ανθρώπινης υγείας που διασφαλίζεται από την οδηγία είναι εν γένει ανεπαρκής.

β) Εκτίμηση της επιστημονικής επιτροπής για την τοξικότητα, την οικοτοξικότητα και το περιβάλλον

(90) Κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της οδηγίας 94/60/ΕΚ, η 21η προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ είχε γίνει δεκτή ως ασφαλής από τα κράτη μέλη μια περιεκτικότητα σε B[a]P ίση με 50 ppm. Εντούτοις, όπως αναφέρθηκε ήδη, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη συμφώνησαν σε κοινή δήλωση για επανεξέταση της κατάστασης με βάση τα αποτελέσματα της μελέτης σχετικά με τις καρκινογόνους ιδιότητες των αποσταγμάτων λιθανθρακόπισσας που πραγματοποιείτο με πρωτοβουλία της βιομηχανίας και σε συνεργασία με τον IARC.

(91) Η μελέτη αυτή ([29]) είχε προγραμματιστεί να ολοκληρωθεί τον Δεκέμβριο του 1996. Τελικά, η μελέτη υποβλήθηκε στην Επιτροπή τον Ιανουάριο του 1998. Η μελέτη εξέτασε την καρκινογόνο δράση δύο προϊόντων κρεοσώτου που προσφέρονται από τη χορηγό εταιρεία (Rüttgers-VfT AG, Γερμανία) και περιέχουν 10 και 275 ppm B[a]P. Λόγω του υψηλού ιξώδους των προϊόντων, τα προϊόντα αυτά δεν μπορούσαν να επιτεθούν απευθείας στο δέρμα των ποντικών αλλά έπρεπε να αραιωθούν σε τολουόλιο. Έτσι, σε ομάδες 62 ποντικών και για χρονικό διάστημα 78 εβδομάδων (δύο φορές την εβδομάδα, 25 μl) επιτέθηκαν διαλύματα με διάφορες συγκεντρώσεις του προϊόντος και επομένως διάφορες συγκεντρώσεις B[a]P, καθώς επίσης και καθαρά διαλύματα B[a]P και διάλυμα-μάρτυρας καθαρού τολουολίου. Κατά τη διάρκεια του χρονικού αυτού διαστήματος παρατηρείτο η ανάπτυξη όγκων, ενώ τα πειραματόζωα εξετάστηκαν προσεκτικά μετά τον τερματισμό της μελέτης.

(92) Η Επιτροπή υπέβαλε τη μελέτη αυτή και όλα τα υπόλοιπα έγγραφα με επιστημονικές πληροφορίες και πληροφορίες έκθεσης για το κρεόσωτο στην επιστημονική επιτροπή για την τοξικότητα, την οικοτοξικότητα και το περιβάλλον. Η ΕΕΤΟΠ κλήθηκε να εκτιμήσει αν υπήρχαν επαρκή επιστημονικά στοιχεία που να στηρίζουν την άποψη ότι υφίσταται κίνδυνος καρκίνου για τους καταναλωτές από κρεόσωτο που περιέχει λιγότερο από 50 ppm B[a]P ή/και από ξύλα επεξεργασμένα με κρεόσωτο αυτού του τύπου και, σε καταφατική περίπτωση, αν μπορεί να αξιολογηθεί ή να δοθεί ποσοτική εκτίμηση του μεγέθους του. Η ΕΕΤΟΠ εξέφρασε τη γνώμη της στις 27 Νοεμβρίου 1998.

(93) Η ΕΕΤΟΠ παρατηρεί ότι η μελέτη Fraunhofer είναι σωστά σχεδιασμένη και επανεπιβεβαιώνει την καρκινογόνο δράση των παρασκευασμάτων λιθανθρακόπισσας. Λόγω της γονι-

([29]) Βλέπε υποσημείωση 11.

διοτοξικής ικανότητας των PAH συμπεριλαμβανομένου του B[a]P, δεν υπάρχει κατώτατο όριο συγκέντρωσης που να προσδιορίζει την καρκινογενετικότητα. Η μελέτη δείχνει σαφώς την ύπαρξη γραμμικής σχέσεως δόσεως-απόκρισης μεταξύ της περιεκτικότητας των χορηγηθεισών παρασκευασμάτων σε B[a]P και του αριθμού των αναπτυχθέντων όγκων σε ζώα. Και τα δύο παρασκευάσματα έχουν πενταπλάσια ικανότητα πρόκλησης δερματικών καρκίνων από το καθαρό B[a]P, πιθανόν λόγω της παρουσίας και των υπόλοιπων καρκινογόνων ουσιών στο κρεόσωτο. Από τη μελέτη μπορεί να συναχθεί ότι η χορήγηση κρεοσώτου που περιέχει 50 ppm B[a]P συνεπάγεται σημαντική συχνότητα εμφάνισης καρκίνου του δέρματος σε ποντικούς.

(94) Τα στοιχεία για την πλήρη αξιολόγηση της σχέσης των αποτελεσμάτων που παρατηρούνται στις μελέτες επάλειψης του δέρματος ποντικών με την περίπτωση της έκθεσης του ανθρώπου είναι ανεπαρκή. Η παρέκταση στοιχείων δερματικής καρκινογενετικότητας από τους ποντικούς στους ανθρώπους εμπερικλείει επίσης ορισμένες αβεβαιότητες που συνεπάγονται δυσκολίες στην άμεση χρησιμοποίηση στοιχείων καρκινογενετικότητας στους ποντικούς για την εκτίμηση του καρκινικού κινδύνου στους ανθρώπους. Η κατ' είδος ευαισθησία της δερματικής έκθεσης στην καρκινογόνο δράση του κρεοσώτου επηρεάζεται από τη μορφολογία και τη φυσιολογία του δέρματος, από τη μεταβολική ενεργοποίηση και απενεργοποίηση στο δέρμα και από τις διεργασίες αποκατάστασης. Με βάση το σύνολο των διαθέσιμων πληροφοριών, είναι συνεπώς δύσκολο να γίνει επιστημονικώς αιτιολογημένη αξιολόγηση του καρκινικού κινδύνου, π.χ. στη δερματική έκθεση παιδιών που παίζουν σε ξύλα επεξεργασμένα με κρεόσωτο.

(95) Από τα στοιχεία της μελέτης Fraunhofer, η ΕΕΤΟΠ υπολόγισε την T25 τιμή καρκινογόνου ικανότητας του καθαρού B[a]P στα 13 μg/kg βσ/ημέρα. Η T25 είναι η χρόνια ημερήσια δόση ανά kg βάρους σώματος (βσ) που προκαλεί όγκους στο 25% των πειραματοζώων σε ένα συγκεκριμένο σημείο ιστού στα πλαίσια του συνήθους χρόνου ζωής αυτού του είδους. Τα εξετασθέντα σκευάσματα κρεοσώτου είχαν πενταπλάσια συνολική καρκινογόνο ικανότητα (2,7 μg/kg βσ/ημέρα).

(96) Η ΕΕΤΟΠ δεν είχε στη διάθεσή της στοιχεία μετρήσεων σχετικά με την έκθεση του κοινού στο κρεόσωτο. Στις μελέτες που υπήρχαν στη διάθεση της ΕΕΤΟΠ υπάρχουν υπολογισμοί με διάφορες τιμές που προέρχονται από διάφορα μοντέλα, υποθέσεις και σενάρια. Στην πλέον κρίσιμη περίπτωση έκθεσης, στα παιδιά που παίζουν σε ξύλα επεξεργασμένα με κρεόσωτο που περιέχει 50 ppm B[a]P, οι ολλανδικές αρχές κατέληξαν σε μια τιμή έκθεσης της τάξης των 2 ng B[a]P ανά kg βσ/ημέρα (χρόνος παιχνιδιού τρεις ώρες την ημέρα). Μια από τις μελέτες που παραγγέλθηκαν από την Επιτροπή, με τη χρήση ελαφρώς διαφορετικής μεθοδολογίας, καταλήγει σε τιμές έκθεσης της τάξης των 0,85 ng/kg βσ/ημέρα (χρόνος παιχνιδιού δύο ώρες την ημέρα) και 1,7 ng/kg βσ/ημέρα (χρόνος παιχνιδιού τέσσερις ώρες την ημέρα).

(97) Εφόσον η τιμή από τις εκτιμήσεις έκθεσης στην περίπτωση του σεναρίου των παιδιών που παίζουν σε ξύλα επεξεργασμένα με κρεόσωτο (2 ng B[a]P ανά kg βσ/ημέρα) θεωρηθεί κοντά στην πραγματικότητα, η τιμή αυτή οδηγεί σε μια τιμή διά βίου καρκινικού κινδύνου της τάξης του $1,92 \times 10^{-4}$ με την υπόθεση της διά βίου καθημερινής έκθεσης, τιμή που εμπνέει σαφείς ανησυχίες, του $2,74 \times 10^{-5}$ για καθημερινή έκθεση επί δέκα χρόνια από σύνολο 70 και του $1,37 \times 10^{-5}$ για καθημερινή έκθεση επί πέντε χρόνια από σύνολο 70. Αν χρησιμοποιηθούν οι δόσεις εκθέσεως που υπολογίστηκαν στην άλλη μελέτη, επέρχεται αναλογική μεταβολή του κινδύνου.

(98) Με βάση την πιο πρόσφατη μελέτη για τη σχέση δόσης-απόκρισης στην περίπτωση της δερματικής καρκινογενετικότητας του κρεοσώτου, όπως εξάγεται από την ΕΕΤΟΠ, και ανάλογα με το επιλεγόμενο μοντέλο έκθεσης, ο κίνδυνος είναι συνεπώς ελαφρώς ή σαφέστερα πάνω από την τιμή του 1×10^{-5}, που προτείνεται ως επίπεδο αποδεκτού κινδύνου για γονιδιοτοξικά καρκινογόνα στο πόσιμο νερό από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας.

(99) Εντούτοις, υπάρχουν πολλές αβεβαιότητες σχετικά με την έκθεση. Σύμφωνα με την ΕΕΤΟΠ, οι ολλανδικοί υπολογισμοί είναι από τη μια μεριά υπερεκτιμημένοι (λόγω «τραβηγμένου» μοντέλου έκθεσης) και, από την άλλη μεριά, υποεκτιμημένοι (λόγω του ότι δεν ελήφθη υπόψη η πενταπλάσια καρκινογόνος ικανότητα του κρεοσώτου σε σύγκριση με το B[a]P). Δεδομένου ότι η ΕΕΤΟΠ έλαβε το τελευταίο υπόψη της, το αποτέλεσμα μπορεί να παρουσιάζεται υπερεκτιμημένο εφόσον χρησιμοποιείται το «τραβηγμένο» μοντέλο κινδύνου.

(100) Επίσης, η ΕΕΤΟΠ αναφέρει ότι η τιμή των 2 ng B[a]P ανά kg βσ/ημέρα ως η χειρότερη περίπτωση έκθεσης στο B[a]P από το παιχνίδι σε ξύλα επεξεργασμένα με κρεόσωτο πρέπει να συγκριθεί με τις εκτιμήσεις πρόσληψης B[a]P μέσω της τροφής. Η ετήσια πρόσληψη B[a]P από την τροφή έχει εκτιμηθεί ότι είναι της τάξεως των 0,3-1,6 mg, πράγμα που σημαίνει ημερήσιες εκθέσεις της τάξης των 12-63 ng/kg βσ στην περίπτωση ατόμου βάρους 70 kg, που είναι επομένως σαφώς υψηλότερες από τις δόσεις που προέρχονται από το παιχνίδια σε ξύλα επεξεργασμένα με κρεόσωτο.

(101) Γενικά, η ΕΕΤΟΠ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι:

1. — Δεδομένης της γονιδιοτοξικότητας του B[a]P και των αποτελεσμάτων της μελέτης Fraunhofer, υπάρχουν επαρκή επιστημονικά στοιχεία προς υποστήριξη της άποψης ότι υφίσταται καρκινικός κίνδυνος για τους καταναλωτές από κρεόσωτο που περιέχει λιγότερο από 50 ppm B[a]P ή/και ξύλα επεξεργασμένα με τέτοιου είδους κρεόσωτο.

   — Το B[a]P είναι ένας καλός δείκτης για την καρκινογόνο επικινδυνότητα του εξεταζομένου παρασκευάσματος κρεοσώτου, εφόσον υπήρξε γραμμική σχέση μεταξύ συχνότητας εμφάνισης καρκίνου και δόσης B[a]P. Εντούτοις, η καρκινογόνος ικανότητα του παρασκευάσματος κρεοσώτου ήταν πενταπλάσια εκείνης που αντιστοιχούσε στην περιεκτικότητά του σε B[a]P.

2. — Με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, λαμβανομένων υπόψη των σημαντικών αβεβαιοτήτων στην εκτίμηση των κινδύνων για τα παιδιά που έρχονται σε επαφή με ξύλα επεξεργασμένα με κρεόσωτο, το μέγεθος του κινδύνου δικαιολογεί απόλυτα την έκφραση ανησυχιών. Εντούτοις, η μέγιστη εκτιμηθείσα έκθεση είναι κάπου 6-30 φορές χαμηλότερη από την έκθεση από το στόμα στην οποία υπόκειται ο ενήλικος πληθυσμός λόγω της ύπαρξης B[a]P στην τροφή.

— Για να μπορέσει να εκτιμηθεί καλύτερα η κατάσταση από πλευράς έκθεσης, θα πρέπει να γίνει μια πραγματική διά βίου μαζική μελέτη σε εκτιθέμενα παιδιά. Εκτός από το ότι μια τέτοια μελέτη είναι ιδιαίτερα πολύπλοκη και χρειάζεται πολλούς πόρους, είναι ενδεχόμενο να εγείρει και ηθικά ζητήματα.

3.1.5. *Γενική αξιολόγηση*

(102) Οι ολλανδικές αρχές απέδειξαν ότι η γεωγραφική θέση της Ολλανδίας, που αναφύει την ανάγκη εκτεταμένης προστασίας των οχθών των υδάτινων οδών, οδηγεί στη μέγιστη κατανάλωση ξύλων επεξεργασμένων με κρεόσωτο ανά επιφάνεια στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η απόπλυση των συστατικών του κρεοσώτου στις υδάτινες οδούς προκαλεί τη ρύπανση του μεγαλύτερου μέρους των ιζημάτων με PAH πέραν των αποδεκτών ορίων. Συνεπώς, είναι δικαιολογημένη η λήψη μέτρων με στόχο την ουσιαστική μείωση της απόπλυσης των ενώσεων αυτών στο υδατικό περιβάλλον.

(103) Όσον αφορά τους κινδύνους που προκαλούνται από το κρεόσωτο για την ανθρώπινη υγεία, η Επιτροπή πήρε πρόσθετες πληροφορίες στα πλαίσια παρόμοιων αιτημάτων από τη Γερμανία, τη Σουηδία και τη Δανία για παρέκκλιση από την οδηγία 94/60/ΕΚ βάσει του πρότερου άρθρου 100α παράγραφος 4 της συνθήκης ΕΚ, καθώς και νέα επιστημονικά στοιχεία από εκτεταμένη μελέτη που διενεργήθηκε μετά την έκδοση της κοινοτικής οδηγίας.

(104) Με βάση αυτά τα πιο πρόσφατα πειραματικά δεδομένα, η ΕΕΤΟΠ εκτίμησε ότι υπάρχει πράγματι κίνδυνος καρκίνου για τους ανθρώπους από το κρεόσωτο που περιέχει λιγότερο από 50 ppm B[a]P, και από ξύλα επεξεργασμένα με αυτού του είδους το κρεόσωτο, το μέγεθος όμως του κινδύνου δεν μπορεί να εκτιμηθεί με βεβαιότητα. Λαμβάνοντας υπόψη τις αβεβαιότητες σχετικά με την έκθεση, η Επιτροπή κρίνει ότι τυχόν μέτρα με στόχο τη μείωση της πιθανότητας παρατεταμένης δερματικής έκθεσης στο κρεόσωτο, είτε μέσω έμμεσης επαφής με κρεόσωτο είτε μέσω ξύλων επεξεργασμένων με κρεόσωτο, δικαιολογούνται βάσει της αρχής της προφύλαξης.

(105) Στη νομοθεσία που κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή από τις ολλανδικές αρχές λαμβάνεται υπόψη η γενική αρχή της αναλογικότητας, δηλαδή τα μέτρα δεν φαίνεται να υπερβαίνουν το κατάλληλο και αναγκαίο επίπεδο για την επίτευξη του θεμιτού στόχου, δεδομένου ότι η εν λόγω νομοθεσία προβλέπει τη δυνατότητα χρησιμοποίησης κρεοσώτου και προϊόντων που περιέχουν κρεόσωτο, εφόσον αυτή είναι συμβατή με τις ανάγκες για την προστασία της υγείας και του περιβάλλοντος.

(106) Σύμφωνα με το άρθρο 95 παράγραφος 7 της συνθήκης, η Επιτροπή εξετάζει ήδη το κατά πόσον είναι πρόσφορο να προσαρμοστούν στην τεχνική πρόοδο οι διατάξεις της οδηγίας 94/60/ΕΚ σχετικά με το κρεόσωτο. Επιπλέον, η Επιτροπή θα αξιολογήσει τη χρήση του κρεοσώτου στα πλαίσια του προγράμματος ανασκόπησης που θεσπίζεται στο άρθρο 16 της οδηγίας 98/8/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 1998, για τη διάθεση βιοκτόνων στην αγορά ([30]) σε χρονικά πλαίσια συμβατά με το γενικό χρονοδιάγραμμα του προγράμματος ανασκόπησης, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τυχόν άλλες εντοπιζόμενες προτεραιότητες κατά την ουσιαστική κατάρτιση του προγράμματος. Περαιτέρω, σε ένα εν εξελίξει ερευνητικό πρόγραμμα στα πλαίσια του τέταρτου προγράμματος πλαισίου για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη εξετάζεται η αλυσίδα παραγωγής και η εν χρήσει ζωή στύλων που έχουν υποβληθεί σε επεξεργασία με κρεόσωτο ([31]).

3.2. ***Απουσία αυθαίρετων διακρίσεων***

(107) Το άρθρο 95 παράγραφος 6 υποχρεώνει την Επιτροπή να ελέγχει μήπως οι εθνικές διατάξεις αποτελούν μέσον αυθαίρετων διακρίσεων. Σύμφωνα με τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, απουσία διακρίσεων σημαίνει ότι δεν πρέπει να γίνεται διαφορετική αντιμετώπιση παρόμοιων καταστάσεων ούτε παρόμοια αντιμετώπιση διαφορετικών καταστάσεων.

(108) Η μέγιστη περιεκτικότητα των 50 ppm B[a]P κατά βάρος στη χρήση carbolineum και κρεοσώτου για την προστασία του ξύλου που προβλέπεται από τις ολλανδικές ρυθμίσεις (νόμος για τις υπό έλεγχο ουσίες και απόφαση Siveb) εφαρμόζεται χωρίς διάκριση σε όλα τα προϊόντα, είτε εγχωρίως παραγόμενα είτε εισαγόμενα (τα επεξεργασμένα ξύλα μπορούν να εισάγονται σύμφωνα με την ανακοίνωση των ολλανδικών αρχών) από άλλα κράτη μέλη. Όσον αφορά το σύστημα παροχής μεμονωμένων αδειών, με το οποίο καθιερώνονται αυστηρότερες προϋποθέσεις για τη χρήση carbolineum και κρεοσώτου, αυτό δεν μπορεί εκ φύσεως να θεωρηθεί αυθαίρετη διάκριση αφού οι όροι επιβάλλονται μόνον στις μεταποιητικές χρήσεις στην Ολλανδία. Συνεπώς, δεν υπάρχουν στοιχεία ότι οι ολλανδικοί κανονισμοί χρησιμοποιούνται ως μέσον αυθαίρετης διάκρισης μεταξύ οικονομικών παραγόντων στην Κοινότητα.

([30]) ΕΕ L 123 της 24.4.1998, σ. 1.

([31]) Σύμβαση έρευνας FAIR5-CT98-3933 (τέταρτο πρόγραμμα πλαίσιο για ΕΤΑ), Integrating the processes inolved in the production of creosoted utility poles.

3.3. *Απουσία συγκεκαλυμμένων περιορισμών στο εμπόριο*

(109) Κάθε αυστηρότερο εθνικό μέτρο στον τομέα των περιορισμών στο εμπόριο και τη χρήση προϊόντων που αποκλίνει από τις διατάξεις μιας κοινοτικής οδηγίας συνιστά κανονικά εμπόδιο στο εμπόριο. Προϊόντα που μπορούν να διατίθενται νόμιμα στην αγορά στην υπόλοιπη Κοινότητα, δεν μπορούν να διατίθενται στην αγορά στα υπόψη κράτη μέλη. Το σκεπτικό των διατάξεων της παραγράφου 6 του άρθρου 95 είναι να μην επιτρέπεται η εφαρμογή των περιορισμών που βασίζονται στα κριτήρια της παραγράφου 4 για απρόσφορους λόγους, οι οποίοι στην πραγματικότητα συνιστούν οικονομικά μέτρα που εισάγονται για την παρεμπόδιση της εισαγωγής προϊόντων από άλλα κράτη μέλη προκειμένου να προστατευθεί εμμέσως η εθνική παραγωγή.

(110) Η Επιτροπή έδωσε εντολή διεξαγωγής μελέτης [32] για την ανάλυση των επιπτώσεων στο εμπόριο και τον ανταγωνισμό από τη διατήρηση εκ μέρους της Ολλανδίας των αυστηρότερων εθνικών της διατάξεων. Στη μελέτη αυτή, από το TIS αναλήφθηκε το έργο της συγκέντρωσης πληροφοριών για τις κατ' έτος ποσότητες κρεοσώτου που χρησιμοποιούνται στη συντήρηση του ξύλου και σε επεξεργασμένα ξύλα που παράγονται στα κράτη μέλη, την ιστορική εξέλιξη και ποιες αλλαγές θα επέλθουν αν η Ολλανδία διατηρήσει τη νομοθεσία της αντί της οδηγίας 94/60/ΕΚ. Για το σκοπό αυτό, ετοιμάστηκαν ερωτηματολόγια που διανεμήθηκαν στους παραγωγούς κρεοσώτου, τους εμπόρους κρεοσώτου και τους διαποτιστές ξύλων στο εσωτερικό της ΕΚ.

(111) Σύμφωνα με τη μελέτη, στην Ολλανδία υπάρχει ένας παραγωγός κρεοσώτου. Τα τρία τέταρτα περίπου της συνολικής παραγωγής (5 200 τόνοι ετησίως) εξάγονται, ενώ εισάγονται περίπου 3 400 τόνοι ετησίως (κυρίως από τη Γερμανία). Οι περισσότεροι από τους παραγωγούς στα υπόλοιπα κράτη μέλη μπορούν να συμμορφωθούν με τους ολλανδικούς κανονισμούς ενώ, όσοι δεν μπορούν, δεν είχαν συναλλαγές με την Ολλανδία στο παρελθόν.

(112) Όσον αφορά τυχόν υποκατάστατα του κρεοσώτου, δεν υπάρχουν στοιχεία που να δείχνουν ότι η Ολλανδία έχει εθνικά οικονομικά συμφέροντα στην ανάπτυξη, παραγωγή ή εξαγωγή τους.

(113) Αναφέρθηκε προηγουμένως ότι αναφύονται πράγματι ανησυχίες όσον αφορά την ανθρώπινη υγεία που σχετίζονται με τη χρήση κρεοσώτου και επεξεργασμένης ξυλείας, καθώς και όσον αφορά το περιβάλλον, λόγω της ειδικής κατάστασης της Ολλανδίας. Περαιτέρω, οι εθνικές διατάξεις για το κρεόσωτο αποτελούν μέρος μιας γενικότερης πολιτικής για τους ΡΑΗ. Συνεπώς, πραγματικός στόχος του αιτήματος διατήρησης της εθνικής νομοθεσίας φαίνεται να είναι η προστασία της υγείας και του περιβάλλοντος και όχι η δημιουργία συγκεκαλυμμένων εμποδίων στο εμπόριο.

(114) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή κρίνει ότι εν γένει δεν υπάρχουν ενδεικτικά στοιχεία για τυχόν συγκεκαλυμμένους περιορισμούς στο εμπόριο μεταξύ την κρατών μελών που προκαλούνται από τις ολλανδικές ρυθμίσεις σχετικά με το κρεόσωτο.

3.4. *Απουσία εμποδίων στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς*

(115) Η προϋπόθεση αυτή, που προβλέπεται από το άρθρο 95 παράγραφος 6 πρώτο εδάφιο, είναι νέα σε σύγκριση με το κείμενο του πρότερου άρθρου 100α παράγραφος 4 της συνθήκης ΕΚ. Η προϋπόθεση αυτή δεν μπορεί να ερμηνευτεί κατά τρόπο που να παρεμποδίζει την έγκριση οποιουδήποτε εθνικού μέτρου που είναι πιθανόν να επηρεάσει την εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς. Στην πράξη, κάθε εθνικό μέτρο που αποκλίνει από ένα μέτρο εναρμόνισης που στοχεύει στην εγκαθίδρυση και λειτουργία της εσωτερικής αγοράς συνιστά κατ' ουσία μέτρο που είναι πιθανόν να επηρεάσει την εσωτερική αγορά. Κατά συνέπεια, για τη διατήρηση του επωφελούς χαρακτήρα της διαδικασίας παρέκκλισης που προβλέπεται από το άρθρο 95 της συνθήκης ΕΚ, η Επιτροπή θεωρεί ότι, στα πλαίσια του άρθρου 95 παράγραφος 6, η έννοια του εμποδίου στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς πρέπει να γίνεται αντιληπτή ως ένα δυσανάλογο αποτέλεσμα σε σχέση με τον επιδιωκόμενο στόχο.

(116) Σύμφωνα με μελέτη που διενεργήθηκε από την ERM [33], η ευρωπαϊκή βιομηχανία παραγωγής κρεοσώτου χαρακτηρίζεται από τα ακόλουθα στοιχεία:

— το κρεόσωτο παράγεται ως παραπροϊόν και όχι ως πρωταρχικό προϊόν,

— η παραγωγή υπερβαίνει την κατανάλωση σε σημαντικό βαθμό,

— ο αριθμός των παραγωγών κρεοσώτου είναι μικρός,

— υπάρχει τάση μείωσης της ζήτησης.

(117) Λόγω αυτής της κατάστασης, οι προμηθευτές είναι εν γένει πρόθυμοι να εφαρμόσουν τις προδιαγραφές για το προϊόν που απαιτούνται από τους πελάτες τους (εφόσον μπορεί να γίνει από τεχνικής πλευράς).

(118) Παραγωγοί κρεοσώτου υπάρχουν στη Γερμανία, την Αυστρία, το Βέλγιο, τη Δανία, τη Γαλλία, την Ολλανδία, την Ιταλία, την Ισπανία, και το Ηνωμένο Βασίλειο. Το 90 % του κρεοσώτου χρησιμοποιείται για τη βιομηχανική διαπότιση ξυλείας από εξειδικευμένες εταιρείες συντήρησης ξύλου. Το

[32] W. D. Betts, Study of the Effects on Trade and Competition of the Retention by The Netherlands of its National Rules in Place of the Rules to be Established by Directive 94/60/EC, Tar Industries Services, Chesterfield, (Ηνωμένο Βασίλειο), Δεκέμβριος 1995.

[33] Environmental Resources Management, Trade and Competition Assessment of the German and Danish Request for Derogations on the Marketing and Use of Creosote, τελική έκθεση, Ιούνιος 1996.

υπόλοιπο 10 % του κρεοσώτου χρησιμοποιείται από μεμονωμένους καταναλωτές, κυρίως στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία.

(119) Οι ειδικές εταιρείες διαπότισης επεξεργάζονται κατά πρώτο λόγο την ξυλεία για χρήση ως τηλεφωνικοί και ηλεκτρικοί στύλοι και ως σιδηροδρομικές τραβέρσες. Η σύσταση του κρεοσώτου ποικίλλει ανάλογα με τη χρησιμοποιηθείσα λιθανθρακόπισσα, τη χρησιμοποιηθείσα μέθοδο παραγωγής και τις απαιτήσεις του πελάτη. Στην πράξη, οι περισσότεροι από τους μεγάλους χρήστες έχουν αναπτύξει τις δικές τους λεπτομερείς προδιαγραφές όσον αφορά τις καμπύλες ζέσεως και τη συγκέντρωση των επιμέρους συστατικών του κρεοσώτου. Οι περισσότεροι, όχι πάντως όλοι, από τους παραγωγούς μπορούν να παράγουν κρεόσωτο με λιγότερο από 50 ppm B[a]P.

(120) Στον πίνακα 6 που ακολουθεί δίνεται μια επισκόπηση της κατάστασης όσον αφορά του παραγωγούς κρεοσώτου, τη γεωγραφική τους θέση, το αν μπορούν να παραγάγουν κρεόσωτο με περιεκτικότητα σε B[a]P < 50 ppm και το αν έχουν εμπορικές συναλλαγές με την Ολλανδία.

Πίνακας 6

Παραγωγή, πωλήσεις και εμπόριο κρεοσώτου στην Ευρώπη ([34])

Χώρα	Αριθμός παραγωγών	Δυνατότητα παραγωγής κρεοσώτου με B[a]P < 50 ppm	Πωλήσεις κρεοσώτου (τόνοι/έτος) 1995	Συναλλαγές με την Ολλανδία
Αυστρία	1	Όχι	—	Όχι
Βέλγιο	1	Ναι	3 900	Όχι
Δανία	1	Ναι	0	Όχι
Γαλλία	1	Ναι	6 750	Όχι
Γερμανία	1	Ναι	5 000	Ναι
Ολλανδία	1	Ναι	5 000	—
Ισπανία	2	Ναι/Όχι	13 950	Όχι
Ην. Βασίλειο	2	Ναι	20 000	Όχι
Ιταλία	—	—	11 100	Όχι
Ελλάδα	—	—	6 700	Όχι
Ιρλανδία	—	—	3 000	Όχι
Σουηδία	—	—	6 000	Όχι
Φινλανδία	—	—	5 000	Όχι

(121) Σύμφωνα με τη μελέτη του TIS ([35]), τα τρία τέταρτα περίπου της εθνικής παραγωγής της Ολλανδίας εξάγεται ενώ εισάγεται η ίδια περίπου ποσότητα. Οι εισαγωγές στην Ολλανδία έχουν προέλευση κυρίως τη Γερμανία και αφορούν κρεόσωτο με περιεκτικότητα B[a]P που είναι ήδη σύμφωνα με τους ολλανδικούς κανονισμούς. Οι παραγωγοί κρεοσώτου σε ορισμένα άλλα κράτη μέλη θα μπορούσαν να συμμορφωθούν με τις ολλανδικές απαιτήσεις.

(122) Η επεξεργασμένη με κρεόσωτο ξυλεία στην Ολλανδία χρησιμοποιείται κυρίως στους σιδηροδρόμους (τραβέρσες), τα υδραυλικά έργα (προστασία οχθών υδάτινων οδών), τη γεωργία (περιφράξεις) και την οπωροκαλλιέργεια (στήριξη οπωροφόρων δένδρων). Η κατανάλωση ξυλείας επεξεργασμένης με κρεόσωτο στην Ολλανδία παρουσιάζει σταθερή μείωση ([36]) από 120 000 m^3 το 1985 σε περίπου 78 000 m^3 το 1992 ενώ αναμένεται να μειωθεί στα 60 000 m^3 το 1995. Η τάση αυτή φαίνεται συνεπώς να έχει ξεκινήσει πριν από την υιοθέτηση της εθνικής νομοθεσίας.

(123) Υπάρχουν τρεις εγκαταστάσεις επεξεργασίας με κρεόσωτο στην Ολλανδία. Η εθνική παραγωγή επεξεργασμένης στρογγυλής ξυλείας και πριστής ξυλείας μειώθηκε κατά 40 % μεταξύ των ετών 1990 και 1995 (στα 23 000 m^3 περίπου), ενώ η παραγωγή επεξεργασμένων σιδηροδρομικών τραβερσών κατά ποσοστό περίπου 50 % στα 10 000 m^3. Οι ποσότητες της χρησιμοποιούμενης επεξεργασμένης ξυλείας είναι περίπου διπλάσιες. Δεδομένου ότι ένα μέρος της επεξεργασμένης ξυλείας εξάγεται, η Ολλανδία είναι επίσης και μεγάλος εισαγωγέας επεξεργασμένης ξυλείας, πάντοτε όμως

([34]) *Πηγή:* βλέπε υποσημειώσεις 32 και 33.
([35]) Βλέπε υποσημείωση 32.
([36]) Βλέπε υποσημείωση 8 (σ. 5 της έκθεσης).

με φθίνουσα τάση. Και στις δύο περιπτώσεις, οι τάσεις αυτές έχουν ήδη ξεκινήσει πριν από την υιοθέτηση της εθνικής νομοθεσίας και συνεχίστηκαν χωρίς να έχει τεθεί σε εφαρμογή η οδηγία 94/60/ΕΚ.

(124) Οι ποσότητες του παραγόμενου και εξαγόμενου κρεοσώτου παρουσίασαν σταθερή αύξηση στο διάστημα μεταξύ 1990 και 1995, ενώ οι ποσότητες του εισαγόμενου και χρησιμοποιούμενου κρεοσώτου παρουσίασαν μείωση. Εντούτοις, το κρεόσωτο το οποίο εξάγεται από τον ολλανδό παραγωγό πληροί εν γένει τις αυστηρότερες απαιτήσεις της ολλανδικής νομοθεσίας.

(125) Ορισμένοι παραγωγοί εξέφρασαν τις ανησυχίες τους για το ενδεχόμενο πώλησης σε άλλα κράτη μέλη κρεοσώτου που θα παράγεται στην Ολλανδία με περισσότερο από 50 και λιγότερο από 500 ppm B[a]P σε τιμή που δεν θα αντικατοπτρίζει το αληθινό κόστος, καθώς ο ολλανδός παραγωγός δεν θα μπορεί να το εμπορεύεται νομίμως στην Ολλανδία και ενδέχεται να επιδιώξει να αποφύγει το κόστος διάθεσης. Εντούτοις, μία μόνον περίπτωση που να στηρίζει αυτή την υπόθεση φαίνεται να έχει υπάρξει όταν φορτίο 1 000 τόνων από την Ολλανδία, σύμφωνο με τις απαιτήσεις της οδηγίας 94/60/ΕΚ, πουλήθηκε σε χαμηλότερη τιμή από εκείνη των παραδοσιακών προμηθευτών. Αυτή φαίνεται να είναι και η μοναδική περίπτωση, πράγμα που σημαίνει ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για το ενδεχόμενο στρέβλωσης της εσωτερικής αγοράς αν τυχόν εγκριθούν οι ολλανδικές ρυθμίσεις, δεδομένου ότι κανονικά το εξαγόμενο κρεόσωτο συμφωνεί και αυτό με τις αυστηρότερες εθνικές απαιτήσεις.

(126) Λαμβάνοντας υπόψη τις προηγούμενες παρατηρήσεις, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν υπάρχουν στοιχεία που να δείχνουν ότι οι ολλανδικές διατάξεις που υπάγονται στην παρούσα απόφαση συνιστούν δυσανάλογο εμπόδιο στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς σε σχέση με τους επιδιωκόμενους στόχους.

IV. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

(127) Βάσει των ανωτέρω θεωρήσεων, η Επιτροπή έχει τη γνώμη ότι οι διατάξεις σχετικά με τη χρήση κρεοσώτου που κοινοποιήθηκαν από το Βασίλειο των Κάτω Χωρών σύμφωνα με το πρότερο άρθρο 100α παράγραφος 4 και εξετάστηκαν σύμφωνα με το άρθρο 95 παράγραφοι 4 και 6 της συνθήκης ΕΚ:

— πληρούν τις τυπικές απαιτήσεις των εν λόγω διατάξεων και πρέπει να γίνουν δεκτές,

— μπορούν να θεωρηθούν αιτιολογημένες λόγω επιτακτικής ανάγκης για την προστασία της ανθρώπινης υγείας και, λόγω ειδικών συνθηκών, λόγω επιτακτικής ανάγκης προστασίας του περιβάλλοντος,

— δεν συνιστούν μέσον αυθαίρετης διάκρισης, συγκεκαλυμμένο περιορισμό στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών ή δυσανάλογο εμπόδιο στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

(128) Η Επιτροπή έχει συνεπώς λόγους να κρίνει ότι οι κοινοποιηθείσες εθνικές διατάξεις μπορούν να εγκριθούν,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι διατάξεις του νόμου για τις υπό έλεγχο ουσίες σε συνδυασμό με την απόφαση για τη σύσταση, ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των υπό έλεγχο ουσιών της 12ης Μαρτίου 1992 σχετικά με το carbolineum και το κρεόσωτο εγκρίνονται.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών.

Βρυξέλλες, 26 Οκτωβρίου 1999.

Για την Επιτροπή
Erkki LIIKANEN
Μέλος της Επιτροπής